

ZAKTUALIZOWANA STRATEGIA ROZWOJU POWIATU RAWICKIEGO 2020-2030

Starostwo Powiatowe w Rawiczu
Rynek 17, 63-900 Rawicz
www.powiatrawicki.pl

FUNDACJA „PARTNERZY DLA SAMORZĄDU”
POZNAŃ
www.partners.org.pl

GRUDZIEŃ 2020

Szanowni Państwo,

W listopadzie 2015 roku Powiat Rawicki przystąpił do prac nad opracowaniem najważniejszego dokumentu planistycznego samorządu – "Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2016-2025".

Dynamiczne zmiany zarówno wewnątrz Powiatu, jak i w jego otoczeniu, wymagały podsumowania i oceny dotychczasowych dokonań oraz sporządzenia, a następnie przyjęcia przez Radę Powiatu nowej Strategii. Z jednej strony uwzględniono w niej kierunki rozwoju i zamierzenia, zapisane w dotychczasowych dokumentach planistycznych, a z drugiej strony wzięto pod uwagę nowe wyzwania, wynikające z rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Strategia stanowi rejestr wyzwań i zadań, przed jakimi stoi społeczność lokalna oraz władze samorządowe. Jest jednocześnie wyrazem woli mieszkańców i władz Powiatu wspólnego budowania lepszego i bardziej funkcjonalnego lokalnego środowiska życia, pracy i inwestowania.

Prace, związane z formułowaniem celów i projektów realizacyjnych, były prowadzone przez szeroki zespół osób, zarówno pracowników Starostwa Powiatowego, radnych powiatowych, jak i reprezentantów różnych organizacji i instytucji, które na co dzień z nami współpracują. Po spotkaniach warsztatowych oraz dyskusjach w zespołach problemowych, powstały konkretne rekomendacje, dotyczące rozwoju Powiatu do 2030 roku, uwzględniające istniejące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne.

W marcu 2020 roku zapadła decyzja o przystąpieniu do aktualizacji powyższego dokumentu. Na taki krok zdecydowano się mimo tego, że od uchwalenia aktualnej strategii minęły zaledwie 4 lata. Głównym powodem było to, że wiele zadań, zapisanych w dokumencie, zostało w całości lub częściowo zrealizowane. W tej sytuacji, w obliczu dynamicznych zmian zarówno wewnątrz samego Powiatu, jak i w jego otoczeniu (nowa kadencja, perspektywa uruchomienia od 2021 roku nowych unijnych środków dotacyjnych), zaistniała potrzeba podsumowania i oceny dokonań oraz przeprowadzenia aktualizacji dotychczasowych planów.

Niewątpliwie dominującym zagrożeniem ostatnich miesięcy jest ogólnoświatowa epidemia koronawirusa, która dotknęła także mieszkańców naszego Powiatu. W momencie kończenia prac nad aktualizacją Strategii mamy do czynienia z II fazą pandemii. Nie wiadomo jeszcze, jaki będzie czas trwania zagrożenia, ani jakie będą jego ostateczne skutki. Kiedy będzie to znane, niezbędne będzie przeprowadzenie analizy nowej sytuacji i być może dokonanie korekt i uzupełnień w zapisach Strategii.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim pracownikom i mieszkańcom Powiatu Rawickiego, które uczestniczyły w pracach nad Strategią, następnie jej aktualizacją.

Adam Sperzyński
Starosta Rawicki

Osoby, które brały udział w pracach nad przygotowaniem Zaktualizowanej Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2020-2030

1. Radni Powiatu Rawickiego
2. Pracownicy Starostwa Powiatowego w Rawiczu
3. Pracownicy jednostek organizacyjnych Powiatu:
  - Powiatowego Urzędu Pracy
  - Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
  - Powiatowego Zarządu Dróg
  - Szkół powiatowych
  - Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
  - Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
  - Domów Pomocy Społecznej
4. Pracownicy Szpitala Powiatowego w Rawiczu Sp. z o.o.

Koordynatorem prac nad opracowaniem dokumentu ze strony Powiatu Rawickiego była pani Aneta Mazur – pracownik Wydziału Oświaty, Promocji i Rozwoju w Starostwie Powiatowym w Rawiczu

Eksperti Fundacji „Partnerzy dla Samorządu”:

Radosław Szarleja, Waldemar Pruss, Aleksandra Nowotarska

SPIS TREŚCI

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII	5
1.1. Proces tworzenia Strategii	5
1.2. Struktura Strategii	7
2. ANALIZA REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU RAWICKIEGO NA LATA 2016-2025	10
2.1. Analiza realizacji projektów strategicznych	10
2.2. Wskaźniki monitoringu rozwoju Powiatu	15
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU POWIATU – ANALIZA SWOT	18
4. WIZJA I MISJA POWIATU	28
4.1. Wizja Powiatu	28
4.2. Misja Powiatu	28
5. CELE STRATEGICZNE, PROGRAMY I PROJEKTY	30
5.1. Cele strategiczne	30
5.2. Zestawienie programów i projektów strategicznych	32
5.3. Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć	33
5.4. Prezentacja i uzasadnienie programów i projektów strategicznych	35
6. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU POWIATU ZE STRATEGIAMI NA SZCZĘBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM.....	89
6.1. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.....	89
6.2. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego ze Strategią Wielkopolska 2030	91
7. WDRAŻANIE STRATEGII	95
7.1. Sposoby wdrażania Strategii. Monitoring realizacji zadań	95
7.2. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja).....	97
7.3. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.....	98
7.4. Informowanie społeczeństwa	99
8. SPIS TABEL	100
9. SPIS RYSUNKÓW	100

1. PROCES I METODY OPRACOWANIA STRATEGII

1.1. Proces tworzenia Strategii

a) Strategia rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2016-2030

Proces sporządzania Strategii był wspólną pracą przedstawicieli samorządu - pracowników starostwa powiatowego i powiatowych jednostek organizacyjnych, radnych oraz przedstawicieli różnych grup społecznych, a także konsultantów Fundacji „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania. Prace zostały podzielone na kilka etapów, których przebieg opisano poniżej. Proces ten był zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. Model zarządzania strategicznego w literaturze przedstawiany jest przeważnie w postaci cyklu: analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty i aktualizacji planów.

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie Strategii w powiecie zostało poprzedzone sporządzeniem kompleksowego dokumentu diagnostycznego - Raportu o stanie powiatu. Celem jego przygotowania było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną powiatu. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o różnych aspektach funkcjonowania powiatu, także za kilka lat wstecz. Dzięki temu powstała możliwość dokonywania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównywania poziomu rozwoju powiatu na przestrzeni ostatnich lat. Raport pokazał także pewne trendy rozwojowe i stał się podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego jego rozwoju. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji Strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Sporządzony Raport stał się punktem wyjścia do przygotowania Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego.

Przed przystąpieniem do prac planistycznych dokonano także szczegółowego przeglądu realizacji projektów, zapisanych w istniejących dokumentach strategicznych Powiatu, takich jak „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Rawickiego na lata 2004-2014”, „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Rawickiego do 2020 roku”, czy „Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020”.

Wykorzystanym w pracach nad Strategią, przydatnym źródłem informacji, był sondaż ankietowy, przeprowadzony wśród mieszkańców Powiatu poprzez stronę internetową powiatu i tradycyjne formularze papierowe, które były dostępne dla klientów starostwa powiatowego, urzędów gmin, instytucji obsługi mieszkańców, a także przekazane, poprzez uczniów, rodzicom w szkołach z terenu powiatu. Ze względu na wielkość próby (zebrano 271 ankiet) i jej dobór badanie nie może być traktowane jako w pełni reprezentatywny głos lokalnej społeczności – jego cel był inny – możliwość wypowiedzenia się na temat warunków życia w powiecie i kierunków jego rozwoju przez grupę aktywnych mieszkańców. Sondaż był więc ważną, ale nie jedyną, formą partycypacji społecznej w procesie budowania Strategii.

Osobne ankiety skierowano do władarzy wszystkich gmin z terenu powiatu. Znalazły się w nich pytania o:

- oczekiwania co do usprawnienia lub rozszerzenia działania poszczególnych jednostek powiatu
- ewentualne inne oczekiwania wobec powiatu
- propozycje współpracy w różnych dziedzinach.

W Rozdziale 2 zostały przedstawione wyniki badań, natomiast wzory ankiet zostały zamieszczone w Załącznikach nr 1 i 2 (na końcu niniejszego opracowania).

Inną, bardzo ważną formą udziału lokalnej społeczności w planowaniu rozwoju powiatu, były indywidualne wywiady z kluczowymi pracownikami starostwa powiatowego, dyrektorami, kierownikami i pracownikami jednostek powiatowych oraz radnymi. Ich celem było poznanie opinii tych osób na temat warunków życia na terenie powiatu oraz propozycji ich poprawy, szczególnie w zakresie kompetencji działania samorządu powiatowego.

W kolejnym etapie prac konsultanci, w kontakcie z przedstawicielami powiatu, wypracowali propozycję wizji i misji rozwoju powiatu, czyli jego pożądanego obrazu docelowego oraz kierunków rozwoju w celu uzyskania tego stanu w przyszłości. Następnie sformułowali cele i projekty strategiczne, które zostały uzasadnione i opisane. Zaproponowano także sposób monitorowania wykonania Strategii za pomocą zestawu mierników, aby istniała możliwość sprawdzenia, czy przyjęte zadania są realizowane w sposób określony w dokumencie Strategii.

b) Zaktualizowana Strategia rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2020-2030

Punktem wyjścia do sporządzenia dokumentu był szczegółowy przegląd realizacji projektów, zapisanych w dotychczasowej strategii. Jego wyniki wykazały, że praktycznie wszystkie projekty zostały zrealizowane, bądź są w trakcie realizacji.

Następnie:

- Została zaktualizowana analiza SWOT.
- Został dokonany przegląd i korekta obowiązujących elementów strategii: wizji, misji i celów strategicznych.
- Zostały wykreślone projekty, które już zostały w całości wykonane oraz projekty, z których zrezygnowano.
- Z pozostałych projektów zostały wykreślone zadania, które zostały już zrealizowane oraz zostały wprowadzone nowe zadania.
- Została wykazana zbieżność zapisów Strategii rozwoju Powiatu z dokumentami strategicznymi, sformułowanymi na poziomie województwa i kraju.

Z powodu epidemii koronawirusa nie było możliwe przeprowadzenie bezpośrednich spotkań i konsultacji z przedstawicielami podmiotów, odpowiedzialnych za koordynację poszczególnych projektów, czyli:

- kierownictwem Starostwa Powiatowego
- pracownikami Starostwa Powiatowego
- szefami poszczególnych, podległych jednostek.

Zamiast tego przyjęto formę kontaktu poprzez rozmowy telefoniczne i pocztę elektroniczną (przesyłanie danych przez Powiat, opracowywanie i przesyłanie propozycji przez konsultantów, korekty i uzupełnienia przez Powiat).

Następnie projekt dokumentu, przed podjęciem uchwały, został przekazany do zaopiniowania i zgłoszenia ewentualnych uwag przez radnych Powiatu.

Zaktualizowany dokument Strategii Rozwoju Powiatu na lata 2020-2030, zaprezentowany w dalszej części niniejszego opracowania, uwzględnia kierunki rozwoju i zamierzenia, zamieszczone w dotychczasowym planie strategicznym. Jego zapisy są konsekwencją dynamicznego rozwoju Powiatu w ostatnich latach i odzwierciedleniem nowych wyzwań, stojących przed samorządem.

Należy zaznaczyć, że opracowana w 2020 roku Strategia nie jest zupełnie nowym dokumentem, lecz aktualizacją zapisów Strategii z 2016 roku wraz z wydłużeniem jej horyzontu czasowego z 2025 do 2030 roku. Jak wcześniej wspomniano, po zakończeniu okresu epidemii powinna zostać podjęta decyzja, czy niezbędna będzie kolejna aktualizacja, poprzedzona analizą ówczesnej sytuacji oraz badaniami satysfakcji i oczekiwań mieszkańców, którzy będą głównymi beneficjentami efektów realizacji zaplanowanych działań.

1.2. Struktura Strategii

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja Powiatu**, która określa pożądany przez mieszkańców wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” powiatu.

Kolejnym elementem jest **misja rozwoju Powiatu**, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Powiatu w perspektywie następnych kilku-kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Wizja i misja powiatu z założenia znacznie różnią się od wizji i misji, formułowanych dla gmin.

Wynika to ze specyfiki powiatu:

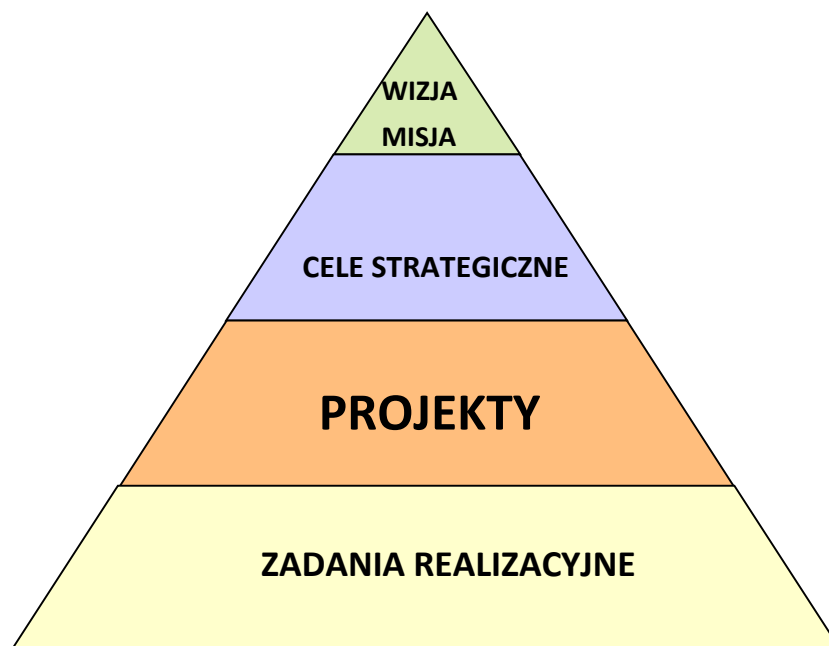
- ograniczonej skali kompetencji
- ograniczonego terenu działania – powiaty są właścicielem niewielkich terenów
- prowadzenia działalności na terenie którejś z gmin, a więc braku możliwości kształtowania np. polityki przestrzennej.

Z tego powodu **strategia rozwoju powiatu koncentruje się na działaniach, które leżą w kompetencji Starostwa i podległych jednostek.**

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach; strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią wizja i misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. Cele strategiczne
2. Programy strategiczne
3. Projekty strategiczne
4. Działania do wykonania.

Rysunek 1. Układ strategii¹

Następnym po misji poziomem planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju Powiatu tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju powiatu, określonego w jego wizji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów strategicznych. Programy grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działania samorządu. **Projekty strategiczne i działania** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami Strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

- 1) Diagnozy
- 2) Planowania
- 3) Wdrożenia
- 4) Oceny.

¹ Źródło wszystkich rysunków, tabel i wykresów w dokumencie Strategii to opracowania własne.

Kluczowym elementem w przygotowaniu strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jej wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. Poza tym skupiono się na zadaniach, za realizację których samorząd powiatowy może być realnie odpowiedzialny, tzn. na zadaniach leżących w jego kompetencjach.

Należy podkreślić, że Strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona wszystkie przedsięwzięcia, jakie twórcy Strategii chcieliby, aby były zrealizowane do 2030 roku - aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z pozyskaniem środków własnych i zewnętrznych funduszy oraz wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

2. ANALIZA REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU RAWICKIEGO NA LATA 2016-2025

2.1. Analiza realizacji projektów strategicznych

Pierwszym etapem prac nad obecną Strategią było spojrzenie wstecz – na to, co zostało zrealizowane w ciągu minionych 4 lat w ramach „Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2016-2025 roku”, uchwalonej przez Radę Powiatu 28 kwietnia 2016 roku i zaktualizowanej 26 kwietnia 2018 roku.

W tym celu została dokonana analiza wykonania zapisów dotychczasowej strategii w celu:

- sporządzenia zestawienia zadań, które zostały zrealizowane w całości
- identyfikacji zadań zrealizowanych częściowo - w celu poznania przyczyn niepełnego wykonania i określenia pozostałych prac, ponieważ mogą lub powinny one zostać wprowadzone do zaktualizowanej Strategii
- identyfikacji zadań nie rozpoczętych i wyjaśnienia przyczyn zaistniałej sytuacji
- identyfikacji zadań o charakterze ciągłym.

Doskonałym źródłem do przeprowadzenia analizy było Sprawozdanie z realizacji „Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2016-2025” za rok 2019, w którym szczegółowo opisano stan wykonania wszystkich projektów i zapisanych w nich zadań. Dodatkowo, uzupełniające informacje uzyskano od pracowników Starostwa i podległych jednostek, odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań.

Syntetyczne zestawienie projektów i zadań, przyjętych do wykonania w 2016 roku (i zaktualizowanych w 2018 roku) z podziałem na zadania zrealizowane w całości, częściowo, nie rozpoczęte oraz ciągłe, zostało przedstawione poniżej.

Tabela 1. Stan realizacji projektów strategicznych

Nr	Projekt	Stopień realizacji poszczególnych zadań z projektu (numery zadań)			
		Zrealizowane w całości	Zrealizowane częściowo	Nie rozpoczęte	Charakter ciągły
1	2	3	4	5	6
Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury powiatowej					
Program 1. Drogownictwo					
1.1.	Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych	1, 9, 10	3, 5	2, 4, 8 (realizacja po uzyskaniu dofinansowania) 6, 7, 11	
1.2.	Budowa infrastruktury rowerowej		1	2	

1.3.	Optymalizacja sieci dróg powiatowych	1, 2, 3, 4	5		
Program 2. Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury powiatu					
2.1.	Reorganizacja oświaty powiatowej	1, 2, 4	3		
2.2.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświaty	2, 4	1, 3		5
2.3.	Realizacja inwestycji rozwojowych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu		1, 2		
2.4.	Poprawa stanu i rozwój infrastruktury pomocy społecznej	3	1, 2, 4	5, 6	
2.5.	Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Rawiczu	2, 3	1, 4	5	
Cel strategiczny 2. Rozwój społeczno-gospodarczy powiatu					
Program 3. Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu					
3.1.	Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu			6	1, 2, 3, 4, 5, 7
3.2.	Współpraca powiatu z gminami w pozyskiwaniu inwestorów i aktywizowaniu osób bezrobotnych				1, 2, 3, 4, 5, 6
3.3.	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego				1, 2, 3, 4, 5, 6
3.4.	Poprawa stanu środowiska naturalnego			1	2, 3
Program 4. Oświata, kultura, sport i turystyka					
4.1.	Tworzenie jak najlepszych warunków do podnoszenia jakości kształcenia w szkołach powiatowych	5			1, 2, 3, 4, 6, 7
4.2.	Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze kultury				1, 2, 3
4.3.	Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze sportu				1, 2, 3, 4
4.4.	Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze turystyki				1, 2, 3
Program 5. Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo					
5.1.	Wzmocnienie i rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej				1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
5.2.	Powiększenie oferty usług, świadczonych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu	2		4	1, 3
5.3.	Profilaktyka zdrowotna				1, 2, 3, 4, 5, 6

5.4.	Zwiększenie stanu bezpieczeństwa na terenie powiatu	10			1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Program 6. Sprawna organizacja i zarządzanie powiatem					
6.1.	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego				1, 2, 3, 4
6.2.	Usprawnienie działalności administracji powiatowej	1, 5, 6	2, 4		3
6.3.	Integracyjna, inspiracyjna i koordynująca rola Powiatu w ramach współpracy z samorządami gminnymi				1

Oczywistym jest, że nie wszystkie zaplanowane projekty i zawarte w nich zadania zostały już zrealizowane. Przyjęty w 2016 roku harmonogram przewidywał bowiem, że 22 (na 23) projekty powinny być realizowane przez wszystkie lata obowiązywania Strategii, czyli okres 2016-2025. Tylko jeden projekt powinien zakończyć się w 2017 roku.

Spośród zaplanowanych 23 projektów strategicznych wszystkie zostały rozpoczęte.

W kilku przypadkach nie została rozpoczęta realizacja określonych zadań, wchodzących w skład projektów strategicznych. Przypadki te omówiono poniżej.

Projekt 1.1. Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych

Zadania nr:

2. Przebudowa drogi nr 5475P Borszyn Wielki – Gołaszyn, na odc. Zaborowice – Bojanowo od km 3+991 do km 7+991, na długości 4,000 km
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 5490P Pakosław – Biały Kał – dr. wojew., odcinek od m. Sowy (od mostu) – Biały Kał, od km 2+280 do 7+750 na długości 5,470 km
8. Przebudowa istniejącego mostu na przepust z żelbetowych prefabrykatów skrzynkowych 450x300 na rzece Masłowce w ciągu drogi nr 4910P Poniec – Rawicz w km 6+515 w m. Sowiny
11. Wymiana pokrycia dachowego budynku Powiatowego Zarządu Dróg.

W ich przypadku, z uwagi na niewystarczające środki Powiatu, realizację przesunięto w czasie, bez określania dokładnego terminu. Jeżeli pojawią się możliwości pozyskania środków finansowych, zadania te zostaną zrealizowane.

Zadanie nr 6. Przebudowa drogi powiatowej nr 5478P Golina Wielka – Miejska Górka od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 434 w m. Anopol do skrzyżowania z drogą krajową nr 36 w m. Miejska Górka, wraz z przebudową mostu nr JN1 01020450 w km 14+115.

Pierwotnie miało ono być wykonane w latach 2016-2018, jednak niewystarczające środki finansowe Powiatu nie pozwoliły na realizację tego zadania. Jeżeli pojawi się szansa na dofinansowanie tego zadania w ramach programów drogowych, to będzie ono realizowane

wcześniej. Planuje się to zadanie zrealizować w latach 2020-2022, przy czym w roku 2020 zostanie zlecone opracowanie dokumentacji projektowej.

Zadanie nr 7. Remont mostu nr JN1 01020459 w km 12+170 oraz mostu nr JN1 01020460 w km 12+352, w ciągu drogi nr 5486P Miejska Górka – Wydawy

Planowano je rozpocząć w 2017 roku. Planuje się zrealizować to zadanie do 2025 r. Jeżeli pojawią się środki na dofinansowanie tego zadania w ramach programów drogowych, to zostanie ono realizowane wcześniej.

Projekt 2.4. Poprawa stanu i rozwój infrastruktury pomocy społecznej

Zadanie nr 5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łaszczynie: wymiana okien - 6 sztuk oraz doposażenie w sprzęt AGD i RTV

Wykonanie planowano na lata 2017-2018. Nie było możliwości całkowitego zrealizowania tego zadania ze względu na niewystarczające środki na ten cel. Zakupiono tylko niezbędny sprzęt AGD i RTV.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Mały Dworek” w Łaszczynie z dn. 31.12.2019 r. został zlikwidowany (Uchwała Nr XV/122/19 Rady Powiatu Rawickiego z dnia 29 listopada 2019 r.

Zgodnie art. 106 ust. 2a pkt 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówka opiekuńczo-wychowawcza nie może się mieścić na jednej nieruchomości gruntowej ani w jednym budynku ze specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Mały Dworek” w Łaszczynie mieścił się w jednym budynku i na jednej nieruchomości gruntowej z Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą „Mały Dworek” w Łaszczynie. Zgodnie przepisami, powstałe przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy placówki opiekuńczo-wychowawcze, niespełniające wymagań ustawy, mogły funkcjonować na dotychczasowych zasadach do dnia 31 grudnia 2019 r.

Zadanie nr 6. Organizacja parkingu przy siedzibie PCPR

Miało ono zostać wykonane w 2018 roku, jednak termin został przesunięty z uwagi na trwające prace modernizacyjne dworca PKP.

Projekt 2.5. Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Rawiczu

Zadanie nr 5. Odwilgocenie piwnic

Odwilgocenie piwnic to zadanie, które powinno się rozpocząć w 2016 roku. Jego realizacja została przesunięta na lata kolejne z powodu braku środków finansowych (koszty są wysokie).

Projekt 3.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu

Zadanie nr 6. Opracowanie i wdrażanie nowego Programu

Zadanie polega na przygotowaniu, uchwaleniu, a następnie wdrażaniu kolejnego Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy. Obecny obowiązuje na lata 2014-2020, więc kolejny powinien powstać do końca 2020 roku.

Projekt 3.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego

Zadanie nr 1. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Rawickiego

Zapisy Strategii wskazują, że Program powinien być realizowany we wszystkich latach, czyli 2016-2025.

Obowiązek organizacji usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego nie wynika z regulacji ustawowej. W latach ubiegłych Starostwo Powiatowe w Rawiczu korzystało ze wsparcia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Dofinansowanie uzyskane z Funduszu na ówczesnych zasadach umożliwiło skuteczną realizację przedsięwzięcia w powiecie.

W 2016 roku usuwanie azbestu było prowadzone w ramach przedsięwzięcia pn. „Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie Powiatu Rawickiego w 2016 r.”, z wykorzystaniem dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Uzyskano złożony efekt ekologiczny w postaci unieszkodliwienia 232.263 kg odpadów azbestowych.

Podobna sytuacja miała miejsce w latach 2017-2018. W 2017 roku unieszkodliwiono 349.265 kg odpadów azbestowych, a zadaniem objęto 147 wnioskodawców. W 2018 roku wielkości te wyniosły odpowiednio 389.277 kg i 157 wnioskodawców.

W roku 2019 po przeanalizowaniu warunków ubiegania się o dofinansowanie z WFOŚiGW oraz cen rynkowych za zbieranie, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia Powiat Rawicki, oprócz przyznanej dotacji, musiałby zaangażować środki własne w wysokości znacznie przekraczającej jego możliwości finansowe. Ponadto środki własne mieszkańców nie mogły stanowić wkładu własnego wnioskodawcy. W związku z tym Powiat zmuszony był zrezygnować z realizacji przedsięwzięcia w latach 2019-2020.

Jednocześnie z uwagi na uzależnienie kwoty przyznanej pomocy finansowej m.in. od wartości wskaźnika G1 (wskaźnika dochodów podatkowych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca) w latach następnych korzystniejsza byłaby realizacja przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu ze środków WFOŚiGW w Poznaniu oddzielnie przez

poszczególne gminy. W związku z powyższym w latach 2021-2025 Powiat Rawicki nie planuje realizacji programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Projekt 5.2. Powiększenie oferty usług świadczonych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu

Zadanie nr 4. Pozyskiwanie strategicznych partnerów prywatnych dla uzupełnienia usług, świadczonych przez szpital (w zależności od zapotrzebowania i decyzji właścicielskich)

W Sprawozdaniu z realizacji „Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego na lata 2016-2025” za rok 2019 zapisano:

„Ochrona zdrowia to bardzo specyficzny i sformalizowany sektor. Występowanie dużej liczby ograniczeń prawno-organizacyjnych w istotnym stopniu ogranicza zarówno liczbę inicjatyw partnerstwa publiczno-prywatnego, jak też zainteresowanie inwestorów prywatnych tym sektorem. Jedną z kluczowych przesłanek tego stanu rzeczy wydaje się być ciągle fakt, że ochrona zdrowia stanowi wyjątkowo wrażliwą branżę. Sektor prywatny w dalszym ciągu nie jest zainteresowany inwestycjami w ochronie służby zdrowia. Nie bez znaczenia w tej kwestii ma również fakt braku społecznej akceptacji dla inicjatyw prywatnych w jednostkach służby zdrowia. Należy również podkreślić, iż negatywny wpływ na postrzeganie sektora ochrony zdrowia jako atrakcyjnego z punktu widzenia inwestora prywatnego ma jego pogłębiające się niedofinansowanie”.

2.2. Wskaźniki monitoringu rozwoju Powiatu

W dokumencie strategicznym z 2016 roku sporządzono dla Powiatu Rawickiego indywidualny zestaw mierników statystycznych, które są odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jego terenie.

W poniższej tabeli dokonano porównania wartości wskaźników w 2014 i 2019 roku.

Tabela 2. Wskaźniki rozwoju Powiatu w 2014 i 2019 roku

L.p.	Wskaźnik	2014	2019	Zmiana
1.	Liczba mieszkańców powiatu	60.469	59.342	-1.127 (-1,86%)
2.	Poziom dochodów powiatu na 1 mieszkańca (zł)	841	1.006	165 (19,62%)
3.	Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach budżetu powiatu (%)	3,56%	12,45%	349,72%
4.	Długość utwardzonych dróg powiatowych (km)	247,4	245,865 km	Różnica wynika z użycia dokładniejszych metod pomiaru przez firmę Lehamnn+Partner Polska zajmującą się

				ewidencją dróg powiatowych.
5.	Odsetek mieszkańców, korzystających z pomocy społecznej (%)	7,9%	4,9% (2018 r.)	-161,22%
6.	Liczba przestępstw	702	992	290 (41,3%)
7.	Liczba wykroczeń	12.190	13.911	1.721 (14,1%)
8.	Liczba podmiotów gospodarczych (REGON) na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	1.400	1.518 (2018 r.)	118 (8,43%)
9.	Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu	2.278	988	-1.290 (-230,57%)
10.	Liczba długotrwale bezrobotnych	344	373	29 (8,4%)
11.	Wyniki matur uczniów szkół powiatowych (w porównaniu do średniej wojewódzkiej)			
a)	Język polski – wynik powiat/woj. + % średniej woj.	48,66/50,33 – 96,68%	47,26/51,91 – 91,62%	Gorzej od średniej woj. Pogorszenie
b)	Matematyka	43,68/45,74 – 95,5%	51,34/56,93 – 90,18%	Gorzej od średniej Pogorszenie
c)	Język angielski	62,91/68,66 – 91,63%	64,87/71,61 – 90,59%	Gorzej od średniej Pogorszenie

Interpretacja powyższych danych jest następująca:

1) Liczba mieszkańców Powiatu

Zgodnie z zapisami w dokumencie Strategii (p. 6.2. Monitoring wdrażania projektów strategicznych), wartość tego wskaźnika powinna się sukcesywnie zwiększać. Tymczasem spadła ona aż o 1.127 osób. Zgodnie z danymi GUS, spadek ten nie wynika z ujemnego przyrostu naturalnego, lecz z ujemnego salda migracji, czyli więcej osób wyprowadza się z terenu Powiatu niż się tutaj osiedla.

2) Poziom dochodów powiatu na 1 mieszkańca

W analizowanych latach 2014-2019 dochody te wzrosły o prawie 20%, podczas gdy inflacja wyniosła narastająco zaledwie 4,4%.

Trudno jednak ocenić, na ile realnie wysoki był to wzrost, biorąc pod uwagę liczne zmiany w przepisach, dotyczących źródeł dochodów powiatów.

3) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach budżetu powiatu

Udział ten w poszczególnych latach od 2014 roku w dużej mierze zależy od dostępności dotacyjnych środków unijnych, trudno więc porównywać poszczególne lata. Tym niemniej warto odnotować, że w 2014 roku wartość ta wyniosła 3,56%, a w 2019 roku aż 12,45%.

4) Długość utwardzonych dróg powiatowych

Wartość ta zmniejszyła się o 1,535 km. Wynika to jednak wyłącznie z użycia dokładniejszych metod pomiaru przez firmę Lehamn+Partner Polska, zajmującą się ewidencją dróg powiatowych.

5) Odsetek mieszkańców, korzystających z pomocy społecznej

W latach 2014-2018 zmniejszył się on ponad półtora razy, co świadczy o poprawie sytuacji materialnej mieszkańców Powiatu.

6) Liczba przestępstw

Niestety, liczba przestępstw zwiększyła się o 290, czyli o 41,3%.

7) Liczba wykroczeń

Zwiększyła się także liczba wykroczeń - o 1.721, czyli o 14,1%.

8) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON) na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym

Spółeczność Powiatu jest coraz bardziej aktywna gospodarczo. Liczba podmiotów na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym zwiększyła się o 118, czyli o 8,43%.

9) Liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu

W analizowanym okresie poziom bezrobocia drastycznie się zmniejszył.

10) Liczba długotrwale bezrobotnych

Niepokojące jest jednak to, że wzrosła liczba osób długotrwale bezrobotnych. Są to najczęściej osoby, które po prostu nie są zainteresowane podjęciem pracy.

11) Wyniki matur uczniów szkół powiatowych (w porównaniu do średniej wojewódzkiej)

Zakładano, że z roku na rok wyniki te będą coraz lepsze. W 2014 roku wyniki z podstawowych trzech egzaminów maturalnych w powiecie rawickim były niższe od średniej dla województwa wielkopolskiego średnio o 5,4%. Po 5 latach niestety różnica ta się pogłębiła i w 2019 roku wyniosła 9,2%.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU POWIATU – ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między DIAGNOZĄ stanu powiatu a STRATEGIĄ jego rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji powiatu, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw rozwoju.

Analiza SWOT jest jakościową techniką analityczną, stosowaną do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danej organizacji, której wynik jest bazą planowania strategicznego. Analiza SWOT służy do badania ogólnej sytuacji Powiatu Rawickiego.

W ramach analizy klasyfikuje się wszystkie czynniki, mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję powiatu. Istnieją dwa kryteria klasyfikacji: zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych oraz wywierające wpływ negatywny lub pozytywny na organizację. Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie SWOT:

- Czynniki **wewnętrzne**:
  - **Mocne strony** (*strengths*) – atuty, umiejętności, walory, zasoby pozwalające konkurować na danym rynku,
  - **Słabe strony** (*weaknesses*) – braki lub słabości w porównaniu do innych,
- Czynniki **zewnętrzne**:
  - **Szanse** (*opportunities*) – możliwości analizowanej jednostki płynące z otoczenia,
  - **Zagrożenia** (*threats*) – wszystko, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Mocne i słabe strony to inaczej stymulatory i bariery rozwoju. Szanse i zagrożenia są czynnikami zewnętrznymi, niezależnymi od potencjału wewnętrznego, które wpływają na rozwój lub stagnację w kilkuletniej perspektywie. **Kierunki rozwoju powinny opierać się na silnych stronach i szansach rozwojowych**, stanowiących fundament powiatu. Prawidłowe zdiagnozowanie słabych stron i zagrożeń powinno umożliwić podejmowanie z wyprzedzeniem działań zmniejszających negatywne skutki tych aspektów i umożliwiających osiągnięcie założonych celów strategicznych.

Wstępna propozycja zestawienia silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń została sporządzona przez konsultantów na podstawie analizy obecnej sytuacji Powiatu, a następnie dopracowana w kontakcie z pracownikami Starostwa oraz pracownikami wszystkich jednostek Powiatu.

Dla większej przejrzystości i potrzeby zapewnienia przydatności dla planowania strategicznego, silne i słabe strony pogrupowano w szereg dziedzin:

- położenie, ogólne warunki życia
- ludność
- drogi i komunikacja
- oświata
- rynek pracy, gospodarka, działalność Powiatowego Urzędu Pracy

- wspieranie działalności gospodarczej
- pomoc społeczna
- zdrowie
- kultura i rozrywka
- sport i rekreacja
- ochrona środowiska – działania powiatu
- aktywność społeczna
- organizacja i zarządzanie
- współpraca z gminami.

Lista z uzyskanymi wynikami przedstawia się następująco:

SILNE STRONY (ATUTY)²

<p>Położenie, ogólne warunki życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosunkowo dogodne położenie – bliskość metropolii wrocławskiej (daje dostęp do rynku pracy, szkół, kultury, handlu, itp.), droga szybkiego ruchu Poznań-Wrocław, modernizowana linia kolejowa • Pozytywna ocena warunków życia, stanu środowiska i estetyki Powiatu przez mieszkańców, systematyczna poprawa warunków mieszkaniowych • Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna • Znaczna liczba terenów cennych przyrodniczo (rezerwat przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000) • Duża liczba zabytkowych obiektów, głównie dworów i pałaców oraz obiektów sakralnych
<p>Ludność:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Względnie stabilna liczba mieszkańców Powiatu
<p>Drogi i komunikacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobra dostępność komunikacyjna – drogi krajowe, linia kolejowa • Sukcesywna poprawa stanu dróg, w tym powiatowych • Stosunkowo dobra ocena stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej przez mieszkańców (prawie 70% ocen pozytywnych i przeciętnych)

² W kilku przypadkach czynniki o podobnym charakterze występują zarówno po stronie atutów, jak i słabych stron. Jest to dopuszczalne, ponieważ po pierwsze przy analizie wewnętrznej brano pod uwagę nie tylko ściśle zdefiniowane słabości, ale także problemy i potrzeby, a po drugie w ramach tego samego zagadnienia mogą występować zarówno atuty, jak i słabości lub elementy do zrealizowania. Wobec tego na przykład w dziale „Drogi i komunikacja” w atutach jest mowa o sukcesywnej poprawie stanu dróg, natomiast w słabościach/problemach/potrzebach – o ciągle niezadowolającym stanie technicznym niektórych dróg.

Oświata:

- Rozwinięta baza oświaty wszystkich szczebli, modernizowana dzięki pozyskaniu funduszy unijnych i dostępnych środków zewnętrznych
- Wysoka ocena oferty i poziomu szkół prowadzonych przez powiat (ok. 55% ocen bardzo dobrych i dobrych, zaledwie 8% ocen negatywnych - wynik badania ankietowego)
- Coraz lepsze dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy przy współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami
- Wdrażanie w szkołach powiatowych innowacyjnych programów nauczania

Rynek pracy, gospodarka, działalność Powiatowego Urzędu Pracy:

- Korzystna lokalizacja z punktu widzenia lokowania i prowadzenia działalności gospodarczej – między dużymi ośrodkami, droga szybkiego ruchu Poznań-Wrocław, linia kolejowa
- Rozwinięte rolnictwo i hodowla oraz branża przetwórstwa rolnego
- Niski, zmniejszający się poziom bezrobocia
- Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych
- Korzystne zmiany w rolnictwie – rosnący udział dużych gospodarstw
- Dobrze rozwinięta baza obsługi podmiotów gospodarczych w zakresie usług finansowych
- Powiatowy Urząd Pracy:
  - pozytywna ocena działalności PUP przez jego klientów (wyniki ankiet)
  - aktywna działalność PUP w przeciwdziałaniu i zwalczaniu bezrobocia, liczne programy, rosnące nakłady na ten cel

Działalność gospodarcza:

- Wspieranie działalności gospodarczej.
- Korzystny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości w samorządach
- Podejmowanie działań zachęcających inwestorów do tworzenia w Powiecie nowych miejsc pracy, m.in. przygotowywanie terenów pod inwestycje, oferowanie ulg podatkowych, funkcjonowanie Wałbrzyskiej Strefy Inwestycyjnej.
- Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne
- Dofinansowanie tworzenia nowych stanowisk pracy w istniejących zakładach.

Pomoc społeczna:

- Liczne placówki pomocy społecznej (domy pomocy społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawcza, warsztaty terapii zajęciowej, świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne)
- Aktywna działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w tym zapewnianie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz rozwijane i aktywnie działające formy rodzicielstwa zastępczego w powiecie

- Zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz wsparcia psychospołecznego i prawnego.
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych.
- Dostateczny dostęp osób niepełnosprawnych do sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych
- Rozwój podmiotów ekonomii społecznej w Powiecie.

Zdrowie:

- Szpital z poradniami, zapewniający najważniejsze potrzeby w zakresie opieki zdrowotnej, stale modernizujący się i rozszerzający zakres swoich usług
- Zakład Opiekuńczo-Lecniczy w ramach szpitala (ok. 100 łóżek)
- Dobrze rozwinięta baza rehabilitacyjna w Powiecie
- Utworzenie przy szpitalu Centrum Rehabilitacji.
- Dobrze rozwinięta sieć placówek lekarskich podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w Powiecie

Kultura i rozrywka:

- Rozbudowana sieć placówek kultury – gminne ośrodki kultury, biblioteki, muzea, kino,
- Duża liczba różnorodnych imprez kulturalnych i rozrywkowych

Sport i rekreacja:

- Dobra infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie Powiatu – boiska, sale sportowe
- Duża aktywność sportowa i rekreacyjna społeczeństwa, duża liczba klubów sportowych i UKS
- Wysoka ocena tej sfery przez mieszkańców
- Znaczna liczba szlaków turystycznych
- Liczne działania na rzecz integracji Powiatu (np. organizowanie i wspieranie imprez sportowych)

Bezpieczeństwo:

- Obecność jednostek Policji we wszystkich gminach Powiatu
- Stopniowa poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego (mierzona wskaźnikami przestępczości)
- Systematyczne wspieranie i wyposażenie przez Powiat Komendy Powiatowej Policji oraz Komendy Powiatowej Straży Pożarnej.

Aktywność społeczna:

- Znaczna liczba organizacji pozarządowych
- Dobra współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi w sferze pomocy społecznej, kultury, kultury fizycznej i sportu, turystyki, oświaty i zdrowia (kluby

sportowe, PSZS, PTTK, Uniwersytet II i III wieku, UKS-y), organizacjami kobiecymi, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, kołami wędkarskimi i łowieckimi – wsparcie finansowe powiatu, współorganizacja imprez.

Organizacja i zarządzanie:

- Aktywna działalność Starostwa w sferze promocji
- Dobra współpraca między różnymi służbami powiatowymi – szpital, PCPR, straż pożarna, PUP, policja, inspekcja sanitarna i weterynaryjna

Współpraca z gminami:

- Współpraca z gminami w zakresie przebudowy i remontów dróg powiatowych i budowy ścieżek rowerowych
- Współpraca z gminami w zakresie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych o charakterze ponadlokalnym
- Współpraca w zakresie realizacji zadań edukacyjnych

SŁABE STRONY/PROBLEMY

Położenie, ogólne warunki życia:

- Stosunkowo niewielka liczba mieszkańców (około 60 tys.) i gmin powiatu (pięć) – wpływa na potencjał ludnościowy, finansowy, gospodarczy
- Peryferyjna lokalizacja względem stolicy województwa
- Lesistość (niecały 16%) znacznie niższa od średniej krajowej (blisko 30%)
- Niski udział wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni Powiatu (1,5%)
- Dość słaba jakość wód podziemnych
- Nadal znaczna część gospodarstw domowych (około 30%) nie posiada dostępu do sieci kanalizacyjnej

Ludność:

- Negatywne tendencje demograficzne – niewielki przyrost naturalny, ujemne saldo migracji – skutkuje to spadkiem liczby mieszkańców i wyraźnym starzeniem się społeczności Powiatu
- Bardzo wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 1.000 osób w wieku produkcyjnym wynosi 670 przy średniej krajowej 588)
- Bezrobocie – rosnący udział osób pozostających jako bezrobotne powyżej 2 lat i starszych wiekiem (pow. 55 lat), znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych, przewaga udziału kobiet

Drogi i komunikacja:

- Krytyczna ocena sieci połączeń autobusowych wewnątrz Powiatu oraz połączeń z innymi powiatami

- Niezadowalający stan techniczny niektórych dróg – zarówno wojewódzkich, jak i powiatowych oraz gminnych

Oświata:

- Problem coraz mniejszej liczby uczniów – konieczność reorganizacji lokalnej bazy oświatowej
- Otrzymywana subwencja z budżetu Państwa nie wystarcza na pokrycie wszystkich bieżących wydatków szkół, prowadzonych przez Powiat Rawicki.
- Problem z Zespołem Szkół Przyrodniczo-Technicznych CKU w Bojanowie – mała liczba chętnych do nauki w stosunku do bazy dydaktycznej, a co za tym idzie problem utrzymania obiektów szkolnych
- Problem z Zespołem Szkół Specjalnych – coraz więcej uczniów z orzeczeniami o kształceniu specjalnym jest posyłanych do szkół ogólnodostępnych, co umożliwiają przepisy prawa
- Konkurencja dla szkół powiatowych ze strony szkół w innych ośrodkach powiatowych (np. w Lesznie, Miliczu) oraz szkół ponadpodstawowych, utrzymywanych przez gminy (Jutrosin, Miejska Górka)
- Istotne potrzeby w zakresie remontów, modernizacji bazy lokalowej oświaty
- Coraz większy problem z obsadą nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych
- Niewystarczająca współpraca placówek oświatowych z pracodawcami
- Brak dostępu do szkolnictwa wyższego na terenie Powiatu, uruchomienie studiów medycznych (licencjackich) na kierunku pielęgniarstwo

Rynek pracy, gospodarka, działalność Powiatowego Urzędu Pracy:

- Niewielkie złoża surowców naturalnych z wyjątkiem złóż węgla brunatnego – wydobywanie jest sprzeczne z wizją Powiatu, założeniami Zarządu Powiatu oraz zagraża środowisku naturalnemu i może negatywnie wpłynąć na działalność rolniczą
- Przeciętna jakość gleb – przeciętne warunki dla rozwoju rolnictwa
- Negatywna ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy przez respondentów (54% ocen negatywnych)
- Zbyt mała liczba miejsc dobrze płatnej pracy w Powiecie
- Niewielka liczba średnich i dużych przedsiębiorstw
- Niski poziom wynagrodzeń
- Skala prowadzenia działalności gospodarczej niższa niż w województwie i kraju (838 podmiotów w REGON na 10 tys. ludności przy średniej odpowiednio 1.165 i 1.071)
- Znaczny odsetek osób z wykształceniem ogólnokształcącym, bez zawodu – istnieje na nich małe zapotrzebowanie na rynku pracy (jest większe dla absolwentów techników)
- Coraz bardziej dotkliwy brak osób z niektórymi zawodami, np. inżynierowie budownictwa, spawacze

Wspieranie działalności gospodarczej:

- Zbyt mała ilość środków pomocowych na rozpoczęcie działalności oraz tworzenie nowych miejsc pracy

Pomoc społeczna:

- Zbyt mała liczba rodzin zastępczych, spadek liczby rodzin zastępczych spokrewnionych
- Wzrost odsetka młodzieży trudnej, wymagającej umieszczenia w specjalistycznych rodzinach zastępczych (których jest za mało)
- Wysoki udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców (około 14%)
- Problem przemocy w rodzinie
- Niewystarczająca liczba miejsc w Domach Pomocy Społecznej
- Potrzeba kilku mieszkań chronionych (dla osób, opuszczających pieczę zastępczą)
- Zbyt mała skala usług opiekuńczych
- Niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w powiecie, deficyt środków finansowych na rozwój tego typu budownictwa
- Brak w powiecie placówek zapewniających schronienie osobom bezdomnym
- Brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności
- Ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych
- Brak w Powiecie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci
- Ograniczone środki finansowe na wspomaganie działań profilaktycznych
- Brak w Powiecie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Zdrowie:

- Szpital:
  - braki lekarzy praktycznie wszystkich specjalności (gł. internistów, pediatrów, chirurgów) oraz personelu średniego (pielęgniarek, pielęgniarzy)
  - potrzeba dalszej modernizacji istniejących obiektów
  - krytyczna ocena działania Szpitala przez mieszkańców (około połowy ocen negatywnych, głównie z powodu niezadowolającej życzliwości w obsłudze i czasu oczekiwania na przyjęcie)
- Potrzeba uruchomienia kolejnych poradni przy szpitalu (np. ginekologia i położnictwo, neurologia, geriatrya)
- Problemy z dostępem do lekarzy-specjalistów

Kultura i rozrywka:

- Stosunkowo krytyczna ocena sfery kultury przez mieszkańców (tylko ok. 20% ocen bardzo dobrych i dobrych, ok. 45% ocen negatywnych)

Bezpieczeństwo:

- Brak spadku liczby zdarzeń drogowych (mimo poprawy innych wskaźników bezpieczeństwa)
- Wzrost liczby interwencji Straży Pożarnej na skutek coraz większej liczby zdarzeń

Aktywność społeczna:

- Niewielka liczba organizacji pozarządowych poza gminą Rawicz
- Niedostatecznie formalnie rozwinięty wolontariat w Powiecie

Organizacja i zarządzanie:

- Niewielki poziom własnych środków Powiatu na wydatki majątkowe
- Niewielki poziom wydatków majątkowych w ostatnich kilku latach (wynikający z braku środków dotacyjnych)
- Starostwo:
  - problemy lokalowe – budynek pod ochroną konserwatorską, wymagający stałych nakładów finansowych, bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych
  - brak specjalistów od profilaktyki i promocji zdrowia
  - przeciętna ocena obsługi przez mieszkańców

Współpraca z gminami:

- Zbyt mała koordynacja działań w zakresie kultury i sportu między gminami i powiatem (koordynowane są tylko wspólne i najważniejsze imprezy gmin i powiatu)
- Niezadowalający przepływ informacji (przepływ dotyczy tylko spraw najważniejszych i bezpośredniej współpracy)
- Gminy rzadko włączają się w promocję imprez powiatowych na ich terenie (gminy mało promują, ale pomagają organizacyjnie).

Drugą stroną analizy SWOT jest identyfikacja zewnętrznych szans (możliwości) i zagrożeń. Zadaniem Powiatu jest z jednej strony przewidywanie i wykorzystanie tych szans, a z drugiej strony unikanie, minimalizacja, a nawet likwidowanie zagrożeń. Zestawienie szans i zagrożeń, sporządzone w drodze uzgodnień, przedstawia się następująco:

SZANSE

- Rozwój e-usług w wyniku pandemii koronawirusa
- Możliwość pozyskania środków pomocowych przez Powiat i jego jednostki na realizację inwestycji publicznych, projektów rozwojowych, w tym na rozwój kapitału ludzkiego
- Współpraca z gminami. Stworzenie platformy współpracy wszystkich sektorów, tj. edukacji, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu oraz gmin i mieszkańców

w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz pozyskiwania środków pomocowych

- Napływ zewnętrznych inwestorów
- Odzyskanie przez Powiat funkcji gospodarczej w połączeniu z rozwojem nowoczesnych technologii, w tym powiązanych z produkcją energii odnawialnej, rozwojem sektora nowoczesnych usług, uwzględniający rosnącą świadomość i wymagania związane z ochroną środowiska, ekologią i pozyskiwaniem surowców naturalnych
- Napływ nowych mieszkańców
- Rozwój usług dla ludności, w tym opiekuńczych, medycznych, w tym dla osób starszych
- Zwiększenie świadomości ekologicznej samorządów, przedsiębiorców i mieszkańców regionu, skutkujące większą starannością w działaniach na rzecz ochrony środowiska
- Rozwój społeczeństwa informacyjnego
- Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu
- Zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie

ZAGROŻENIA

- Epidemia koronawirusa i wynikające z niej skutki społeczne, edukacyjne i gospodarcze
- Niewystarczające środki finansowe Powiatu i gmin na realizację coraz większych zadań bieżących i majątkowych samorządów
- Spowolnienie gospodarcze, powodujące mniejszą aktywność gospodarczą, a tym samym mniejsze dochody podatkowe Powiatu
- Brak stabilizacji gospodarczej i społecznej części mieszkańców Powiatu
- Konkurencja okolicznych ośrodków w pozyskiwaniu mieszkańców, przedsiębiorców i środków pomocowych
- Nakładanie dodatkowych zadań na samorządy powiatowe wymaga ich finansowania kosztem innych przedsięwzięć
- Duża dynamika zmian w przepisach oświatowych
- Odpływ mieszkańców do większych ośrodków i za granicę
- Niekorzystne trendy demograficzne (starzenie się społeczeństwa, skutkujące potrzebą większych nakładów na pomoc społeczną i służbę zdrowia)
- Postępujący wzrost oczekiwań społecznych wobec jakości życia, przestrzeni publicznej, usług społecznych: edukacja, opieka medyczna, mieszkania oraz dobrze zorganizowana rekreacja i wypoczynek – konieczność ponoszenia coraz większych nakładów
- Wzrost oczekiwań społecznych dotyczących wysokości wynagrodzeń – tak jak w sferze administracji publicznej, jak i w sektorze prywatnym
- Zagrożenie wzrostu liczby uzależnień i patologii społecznych
- Utrwalenie się „bezrobotnego” stylu życia i roszczeniowej postawy wobec pomocy społecznej wśród niektórych środowisk

- Kryzys funkcji rodziny
- Utrwalający się negatywny model życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych
- Złe wzorce postępowania płynące ze środowiska rodzinnego, otoczenia i mediów

Zaprezentowane powyżej wyniki analizy sytuacji Powiatu stały się podstawą procesu planistycznego, bowiem wewnętrzne atuty i pojawiające się w otoczeniu szanse są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój. Jednocześnie należy pamiętać, że usunięcie bądź zniwelowanie wewnętrznych braków i problemów oraz zewnętrznych zagrożeń to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców powiatu i przybywających gości.

Strategia Rozwoju Powiatu Rawickiego w swej dalszej części - identyfikacji projektów realizacyjnych, będzie się skupiała na tych elementach, które leżą w kompetencjach i możliwościach samorządu powiatowego.

4. WIZJA I MISJA POWIATU

4.1. Wizja Powiatu

Wizja powiatu określa pożądany przez mieszkańców obraz (wizerunek powiatu) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” powiatu, pokazującym, jak powinien on docelowo wyglądać, jakie funkcje ma spełniać.

Uzgodniona podczas konsultacji wizja Powiatu Rawickiego brzmi następująco (nie uległa ona zmianie w zaktualizowanej wersji dokumentu):

POWIAT RAWICKI

**Obszar zrównoważonego rozwoju południowej Wielkopolski sprzyjający rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości oraz lokalnej inicjatywie.
Zasobny powiat z dobrą infrastrukturą sprzyjający dobremu poziomowi edukacji, kultury i rekreacji.**

Powyższa wizja pozostaje **ciągle aktualna** i wskazuje na to, że Powiat Rawicki ma być przede wszystkim dogodnym miejscem inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej, ale jednocześnie mającym wiele do zaoferowania lokalnej społeczności i przyjezdnym dzięki dostępności infrastruktury komunalnej, rozwiniętym usługom społecznym oraz atrakcyjnej ofercie spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i gości.

4.2. Misja Powiatu

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju powiatu, sformułowano następującą deklarację:

Misją Powiatu Rawickiego jest sprawna realizacja zadań jego jednostek organizacyjnych w celu osiągnięcia stanu opisanego w wizji oraz inicjowanie i koordynacja współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i osób na rzecz trwałego rozwoju powiatu.

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka ważnych zagadnień. Ze względu na duże zróżnicowane kompetencje i zadań powiatu (od edukacji ponadpodstawowej poprzez odpowiedzialność za drogi powiatowe, zwalczanie bezrobocia, pomoc społeczną i wiele innych), najistotniejsze jest, aby **wszystkie jednostki Powiatu Rawickiego jak najlepiej wypełniały swoje zadania w celu zaspokajania potrzeb lokalnych środowisk.**

Jako bardzo ważny kierunek rozwoju powiatu wskazano na jego inicjującą i koordynującą rolę we **wspólnych działaniach różnych podmiotów dla rozwoju potencjału lokalnego.** Jest to bardzo ważny aspekt realizacji zadań samorządu, bowiem zasady prowadzenia polityki regionalnej w skali kraju i Unii Europejskiej kładą coraz większy nacisk na kwestię współpracy ponadgminnej (powiat - gminy) i horyzontalnej (współpraca wielosektorowa – samorząd, biznes, organizacje pozarządowe, itp.).

5. CELE STRATEGICZNE, PROGRAMY I PROJEKTY

5.1. Cele strategiczne

W rezultacie przeprowadzonych badań, wywiadów oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników starostwa powiatowego i podległych jednostek, radnych oraz przedstawicieli innych instytucji, sformułowano dwa cele strategiczne rozwoju Powiatu Rawickiego. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych powiatu (a więc przede wszystkim posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniając najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki dalszego rozwoju.

Cele te bezpośrednio nawiązują do zadań i kompetencji samorządu powiatowego, i skupiają się na rzeczywistych możliwościach realizacyjnych powiatu dla wyznaczonych projektów. Pomijają tym samym zadania zarezerwowane dla innych szczebli samorządu terytorialnego oraz innych instytucji.

Strategiczne cele rozwoju Powiatu Rawickiego są następujące:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury powiatowej

Cel strategiczny 2. Rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu.

Realizacja celów strategicznych przyczyni się do rozwiązania różnorodnych, istotnych problemów, występujących na terenie powiatu, ale także wykorzystania jego atutów i szans, pojawiających się w zewnętrznym środowisku. Za tę realizację odpowiedzialne będą różne jednostki, wchodzące w strukturę samorządu powiatowego. Do osiągnięcia powyższych celów strategicznych, będzie prowadziła realizacja konkretnych projektów.

Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania, która od momentu zatwierdzenia przez Radę Powiatu, stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu.

Uzasadnienie wyboru powyższych celów strategicznych jest następujące:

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury powiatowej

Rozwinięta infrastruktura techniczna to obecnie jeden z podstawowych mierników poziomu życia na danym terenie. Składają się na nią w pierwszej kolejności: sieci wodociągowa i kanalizacyjna, sieć energetyczna, infrastruktura drogowa, sieć internetowa. Budowa i utrzymanie zdecydowanej większości tych elementów infrastruktury należy do samorządów gminnych. Jeżeli chodzi o powiaty, to do ich zadań należy rozwój i utrzymanie sieci dróg powiatowych wraz z towarzyszącą infrastrukturą (chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie).

Należy zdawać sobie sprawę, że stan infrastruktury drogowej ma duży wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej i lokowanie się nowych inwestorów.

Za bieżące utrzymanie oraz ochronę dróg powiatowych na terenie Powiatu Rawickiego odpowiada Powiatowy Zarząd Dróg w Rawiczu, będący jednostką organizacyjną Starostwa Powiatowego w Rawiczu. Powiat Rawicki jest zarządcą dróg o łącznej długości 245,87 km. W latach 2010-2019 na zadania z zakresu transportu i łączności wydatkowano z budżetu Powiatu ponad 56 mln zł, co stanowi 10,44 % wszystkich wydatków samorządu w tym okresie. Mimo tego nadal potrzeby remontowe dróg powiatowych są duże.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że dobry stan infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim dróg i infrastruktury okołodrogowej, znajduje się na czołowym miejscu wśród różnych oczekiwań mieszkańców.

Poza sferą drogownictwa, infrastruktura stanowiąca mienie własne powiatu to zwykle obiekty:

- administracji
- oświaty
- sportu
- zdrowia
- pomocy społecznej.

Jej stan w oczywisty sposób rzutuje na skalę możliwości i jakość świadczenia usług w poszczególnych dziedzinach. Wyniki przeprowadzonych analiz oraz badań ankietowych mieszkańców jednoznacznie wskazują na to, że w każdej z omawianych dziedzin niezbędne są nakłady, polegające na budowie, rozbudowie i remontach różnych placówek, świadczących usługi dla społeczności powiatu.

Cel strategiczny 2. Rozwój społeczno-gospodarczy powiatu

Z punktu widzenia zadań i kompetencji ustawowych, samorząd powiatowy odgrywa znacznie większą rolę w przypadku kształtowania rozwoju społecznego niż budowy infrastruktury komunalnej.

Są to bardzo ważne aspekty życia społeczności lokalnej, szczególnie, że na obecnym poziomie rozwoju społeczeństwa posiadanie pełnej infrastruktury nie jest wystarczające dla zapewnienia życia i rozwoju na oczekiwanym poziomie. Równie istotna jest dostępność do tzw. usług społecznych, takich jak przeciwdziałanie bezrobociu, usługi zdrowotne, opieka społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja. Dla społeczności lokalnej bardzo ważny jest również dialog z miejscowymi władzami samorządowymi, które zostały powołane po to, by zaspokajać jej potrzeby.

Powiat, poprzez działania podległych jednostek, ma wpływ na:

- rynek pracy
- oświatę ponadpodstawową

- kulturę i sport
- zdrowie
- pomoc społeczną
- bezpieczeństwo
- rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Z tego właśnie powodu wiele działań, zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dotyczy wyżej wymienionych sfer. Jest to bezpośrednia odpowiedź na konkretne oczekiwania mieszkańców, wyrażone poprzez badanie ankietowe, wywiady i konsultacje.

Jak zaznaczono we wstępnej części niniejszego dokumentu, przedstawiając strukturę strategii, cele strategiczne grupują poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju powiatu, określonego w jego wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działaniami samorządu. Projekty strategiczne to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii.

5.2. Zestawienie programów i projektów strategicznych

Poniżej przedstawiono zestawienie programów i projektów, prowadzących do realizacji każdego z celów strategicznych. Jest ono wynikiem wielomiesięcznych prac – diagnozy stanu powiatu, badania ankietowego mieszkańców i gmin, wywiadów z opiniotwórczymi członkami społeczności lokalnej, konsultacji z członkami Zarządu i Rady Powiatu, naczelnikami i kierownikami komórek organizacyjnych starostwa powiatowego oraz dyrektorami i kierownikami podległych jednostek powiatowych.

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury powiatowej

Program 1. Drogownictwo

- 1.1. Poprawa jakości i stanu technicznego dróg powiatowych
- 1.2. Budowa infrastruktury rowerowej
- 1.3. Optymalizacja sieci dróg powiatowych

Program 2. Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury Powiatu

- 2.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświaty
- 2.2. Realizacja inwestycji rozwojowych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu
- 2.3. Poprawa stanu i rozwój infrastruktury pomocy społecznej
- 2.4. Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Rawiczu oraz Powiatowego Centrum Usług Wspólnych w Rawiczu

Cel strategiczny 2. Rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu

Program 3. Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu

- 3.1. Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu
- 3.2. Współpraca powiatu z gminami w pozyskiwaniu inwestorów i aktywizowaniu osób bezrobotnych
- 3.3. Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego
- 3.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego

Program 4. Oświata, kultura, sport i turystyka

- 4.1. Tworzenie jak najlepszych warunków do podnoszenia jakości kształcenia w szkołach powiatowych
- 4.2. Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze kultury
- 4.3. Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze sportu
- 4.4. Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze turystyki

Program 5. Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo

- 5.1. Wzmocnienie i rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej
- 5.2. Powiększenie oferty usług, świadczonych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu
- 5.3. Profilaktyka zdrowotna
- 5.4. Zwiększenie stanu bezpieczeństwa na terenie Powiatu

Program 6. Sprawna organizacja i zarządzanie Powiatem

- 6.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
- 6.2. Usprawnienie działalności administracji powiatowej
- 6.3. Integracyjna, inspiracyjna i koordynująca rola Powiatu w ramach współpracy z samorządami gminnymi.

5.3. Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć

Planowane projekty mają różny zakres czasowy – autorzy, planując realizację przedsięwzięć, starali się brać pod uwagę skalę potrzeb i możliwości budżetowe powiatu. Jednak każdy projekt będzie składał się najczęściej z wielu działań, często o charakterze „ciągłym”, więc zakres czasowy większości projektów obejmuje cały okres realizacji Strategii. Ponadto realizacja wielu działań będzie w dużym stopniu uzależniona od możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego na jego realizację, w tym z budżetu Państwa oraz Unii Europejskiej. Wszystko wskazuje na to, że obecna sytuacja kryzysowa (pandemia) negatywnie odbije się na dochodach budżetowych Powiatu, a w konsekwencji na możliwości finansowania zadań przez Powiat.

Dokładny zakres czasowy realizacji poszczególnych działań w ramach każdego z projektów został określony w tabelach projektów strategicznych.

Poniżej został przedstawiony zbiorczy plan realizacji poszczególnych projektów w okresie obowiązywania Strategii.

Tabela 3. Zakres czasowy projektów strategicznych

Numer projektu	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.1.											
1.2.											
1.3.	Do skutku										
2.1.											
2.2.											
2.3.											
2.4.											
3.1.											
3.2.											
3.3.											
3.4.											
4.1.											
4.2.											
4.3.											
4.4.											
5.1.											
5.2.											
5.3.											
5.4.											
6.1.											
6.2.											
6.3.											

5.4. Prezentacja i uzasadnienie programów i projektów strategicznych

Poniżej scharakteryzowano poszczególne programy strategiczne. W ramach każdego z nich przedstawiono szczegółowe informacje o kolejnych projektach strategicznych. Mają one postać tzw. kart projektów, zawierających:

- cel realizacji danego projektu
- jednostkę koordynującą (odpowiadającą za realizację projektu)
- inne podmioty, uczestniczące w projekcie
- beneficjentów projektu
- zadania w ramach projektu oraz terminy ich wykonania.

Każdy projekt został także opatrzony komentarzem na temat tła projektu i uzasadnienia jego wyboru.

Cel strategiczny 1. Rozwój infrastruktury powiatowej

Program 1. Drogownictwo

Powiat Rawicki jest zarządcą dróg o łącznej długości prawie 260 km. Mimo znacznych, ponoszonych corocznie nakładów, potrzeby remontowe dróg powiatowych są duże.

Z punktu widzenia ustawy o drogach publicznych, część dróg powiatowych nie kwalifikuje się do tej kategorii i mogłaby być uchwałą Rady Powiatu jej pozbawiona i przekazana gminom. Najczęściej gminy nie są skłonne do przejmowania takich dróg, zwłaszcza, gdy znajdują się one w złym stanie technicznym. Z drugiej strony gminy zwyczajowo przekazują powiatom środki na remonty dróg powiatowych, przebiegających przez ich teren.

W przygotowanym dokumencie „Raportu o stanie Powiatu Rawickiego” wskazano największe potrzeby remontowe dróg powiatowych, wynikające z przygotowanego przez Powiatowy Zarząd Dróg zestawienia dróg o bardzo złym i złym stanie.

W ramach niniejszego programu przewidziano do realizacji trzy projekty strategiczne, dotyczące poprawy stanu technicznego dróg powiatowych, budowy infrastruktury rowerowej oraz optymalizacji sieci dróg w powiecie.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.1.

Nazwa programu	Drogownictwo		Numer programu	1
Nazwa projektu	Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych		Numer projektu	1.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa standardu życia i bezpieczeństwa drogowego			
Jednostka koordynująca	Powiatowy Zarząd Dróg	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Przebudowa drogi powiatowej nr 5484P na odcinku Słupia Kapitulna – Chojno			2020-2021	
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 5486P w miejscowości Niemarzyn			2021-2022	
3. Przebudowa drogi powiatowej nr 5491P w miejscowości Zaorle (porozumienie)			do 2025	
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 5492P Osiek – Pomocno - Zaorle (partnerstwo z Gminą Pakosław)			do 2025	
5. Zmiana sposobu ogrzewania budynku Powiatowego Zarządu Dróg			do 2025	
6. Wymiana pokrycia dachowego budynku Powiatowego Zarządu Dróg			do 2025	
7. Przebudowa drogi powiatowej nr 5478P Golina Wielka – Miejska Górka od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 434 w m. Annapol do skrzyżowania z drogą krajową nr 36 w m. Miejska Górka, wraz z przebudową mostu nr JN1 01020450 w km 14+115.			do 2030	
8. Przebudowa drogi powiatowej nr 5487P Stwolno – Skrzyptowo, odcinek Zawady - Ugoda			do 2030	
9. Przebudowa drogi powiatowej nr 5483P Miejska Górka - Chojno			do 2030	

10. Przebudowa drogi nr 5475P Borszyn Wielki – Gołaszyn, na odc. Zaborowice – Bojanowo od km 3+991 do km 7+991, na długości 4,000 km	do 2030
11. Remont mostu nr JNI 01020459 w km 12+170 oraz mostu nr JNI 01020460 w km 12+352, w ciągu drogi nr 5486P Miejska Górka – Wydawy	do 2030
12. Przebudowa drogi powiatowej nr 5493P Szkaradowo - Jeziora	do 2030
13. Przebudowa drogi powiatowej nr 4907P Dłoń - Melanów (w kierunku Pępowa)	do 2030
14. Przebudowa drogi powiatowej nr 5474P Bojanowo - Sowiny	do 2030
15. Przebudowa drogi powiatowej nr 5482P Konary - Grąbkowo (gm. Miejska Górka)	do 2030

Drogi służą nie tylko mieszkańcom powiatu i działającym tutaj podmiotom gospodarczym, ale także ruchowi tranzytowemu oraz są jednym z podstawowych kryteriów przy wyborze lokalizacji inwestycji. Z tych powodów stanowią bardzo istotny element infrastruktury technicznej – ich odpowiednia jakość powoduje większą dostępność komunikacyjną powiatu oraz przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu.

W ciągu najbliższych kilku lat powiat zamierza zrealizować szereg inwestycji, polegających na przebudowie dróg i remontach tych mostów, które są w najgorszym stanie technicznym i które mają największe znaczenie dla poprawy ruchu kołowego. W najbliższej perspektywie Powiat Rawicki preferowałby przebudowy dróg powiatowych o największym natężeniu ruchu, stanowiących najważniejsze ciągi komunikacyjne wewnątrz Powiatu.

W ramach projektu przewidziano także prace remontowo-modernizacyjne w budynku Powiatowego Zarządu Dróg w Rawiczu – zmianę systemu ogrzewania oraz wymianę pokrycia dachu z płyt azbestowo-cementowych na pokrycie z blachy trapezowej powlekaniej. Konieczność realizacji tego drugiego zadania wynika z przepisów prawa.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.2.

Nazwa programu	Drogownictwo		Numer programu	1
Nazwa projektu	Budowa infrastruktury rowerowej		Numer projektu	1.2.
Cel realizacji projektu	Kreowanie zrównoważonego transportu przyjaznego środowisku			
Jednostka koordynująca	Powiatowy Zarząd Dróg	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe, gminy	
Beneficjenci	Powiat, gminy, mieszkańcy, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Budowa infrastruktury rowerowej jako alternatywny sposób komunikacji w ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarze powiatu rawickiego – rozbudowa drogi powiatowej 5484P Rawicz – Dubin w zakresie ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Rawicz – Osiek na długości ok. 18,150 km			2020-2022	
2. Budowa infrastruktury rowerowej jako alternatywny sposób komunikacji w ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarze powiatu rawickiego - etap II w zakresie ciągów pieszo-rowerowych Masłowo – Rawicz, ulice Poznańska, Sarnowska, Sienkiewicza w Rawiczu			2020-2022	
3. Budowa infrastruktury rowerowej jako alternatywny sposób komunikacji w ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarze Powiatu Rawickiego: Pakosław – Sowy (w partnerstwie z gminą Pakosław)			2021-2022	
4. Budowa infrastruktury rowerowej na odcinku od Konar do Topólki w kierunku Kobyłina przy drodze powiatowej Nr 4966P			do 2030	

Narastające problemy zatłoczenia komunikacyjnego, koszty rozwoju i utrzymania infrastruktury drogowej wpływają na zmianę koncepcji rozwoju systemu transportowego. Powiat staje przed koniecznością zapewnienia mobilności mieszkańcom poprzez rozwój transportu publicznego oraz ruchu rowerowego i pieszego. Rower stał się środkiem lokomocji, który zapewnia najszybsze przemieszczanie się na dystansie do 5 km w obszarach zurbanizowanych.

Ruch rowerowy w istotny sposób może obniżyć natłoczenie ruchu samochodowego, wpływa na poprawę zdrowia mieszkańców, przyczynia się do kształtowania więzi społecznych, tworzy

wizerunek miast i gmin jako przyjaznych dla mieszkańców, jest jednym z wyznaczników nowoczesnego stylu życia.

Dla Powiatu planowane jest przyjęcie dwukierunkowej strategii rozwoju sieci ścieżek rowerowych. Polegałaby ona na połączeniu rawickiej sieci z sieciami: leszczyńską oraz dolnośląską. W tym układzie Powiat Rawicki byłby łącznikiem pomiędzy dwiema dużymi sieciami. Drugi kierunek to połączenie wszystkich stolic gmin w Powiecie Rawickim między sobą, przy czym połączenie na odcinku Rawicz-Bojanowo nastąpiłoby wzdłuż drogi S5 (poprzez Stowarzyszenie Rowerowa S5).

Mając to na uwadze władze Powiatu wyszły z inicjatywą budowy ścieżki pieszo-rowerowej, o której mowa w tabeli w pozycji nr 1. Powstaje ona na terenie gmin Pakosław i Rawicz jako alternatywny sposób komunikacji na obszarze Powiatu Rawickiego. Zadanie to pod nazwą „Rozbudowa drogi powiatowej 5484P Rawicz – Dubin w zakresie ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Rawicz – Osiek na długości ok. 18,150 km”, to przedsięwzięcie o bardzo dużej wartości – 25,25 mln zł, na który Powiat w partnerstwie z gminami Rawicz i Pakosław, otrzymał dofinansowanie unijne w kwocie 17,5 mln zł. Planowany termin zakończenia projektu to koniec marca 2022 roku.

Obecnie w trakcie oceny w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego jest drugie zadanie o wartości około 3,2 mln zł (w tym prawie 2,5 mln zł dofinansowania unijnego). Obejmujące budowę ścieżki pieszo-rowerowej o długości 2,529 km, przebiegającej przez Masłowo - Rawicz (ulice Poznańska, Sarnowska, Sienkiewicza w Rawiczu).

Niezwykle istotne z punktu widzenia Powiatu jest też wsparcie projektu budowy ścieżki rowerowej przy drodze wojewódzkiej 309, na odcinku od stacji benzynowej i restauracji „Błękitna” (gm. Bojanowo) w kierunku Rojęczyna (gm. Rydzyna). Marszałek Województwa Wielkopolskiego przygotował zezwolenie na realizację inwestycji drogowej (ZRID). Powiat Rawicki przewiduje swój udział wraz z gminami Bojanowo i Rydzyna oraz powiatem leszczyńskim.

Kolejnym ważnym krokiem dla Powiatu jest budowa brakującego odcinka ścieżki Osiek - Dubin (Rawicz – Pakosław - Jutrosin), budowa ścieżki rowerowej wraz z jej przebudową na odcinku drogi powiatowej Chojno - Miejska Górka (jako łącznika ścieżek Rawicz - Miejska Górka i docelowo do Kobyliny, przy DK36 oraz ścieżki Rawicz – Jutrosin przy drodze powiatowej).

Istotnym dla Powiatu byłoby opracowanie długoletniego programu budowy infrastruktury rowerowej, przewidującego kompleksowe rozwiązanie potrzeb poprzez wybudowanie, bądź wyznaczenie zamkniętych pętli, tj. jednej głównej, obejmującej cały Powiat i trzech mniejszych, łączących poszczególne gminy wewnątrz Powiatu:

- Główna pętla: Rawicz – Pakosław – Dubin – Jutrosin – Konary – Miejska Górka – Zakrzewo – Bojanowo – Rawicz
- Pierwsza pętla gminna: Rawicz – Chojno – Miejska Górka – Sarnowa – Rawicz (wykorzystująca na odcinku Rawicz – Chojno ścieżkę główną)

- Druga pętla gminna: Rawicz – Bojanowo – Zakrzewo – Miejska Górka – Sarnowa – Rawicz (wykorzystująca na odcinku Rawicz – Bojanowo – Zakrzewo – Miejska Górka ścieżkę główną)
- Trzecia pętla gminna: Pakosław – Dubin – Jutrosin – Konary – Miejska Górka – Chojno – Pakosław (wykorzystująca na odcinku Chojno – Pakosław – Dubin – Jutrosin – Konary – Miejska Górka ścieżkę główną).

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 1.3.

Nazwa programu	Drogownictwo		Numer programu	1
Nazwa projektu	Optymalizacja sieci dróg powiatowych		Numer projektu	1.3.
Cel realizacji projektu	Uporządkowanie kwestii własności dróg, zmniejszenie kosztów utrzymania dróg przez powiat, poprawa stanu dróg			
Jednostka koordynująca	Powiatowy Zarząd Dróg	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe, gminy	
Beneficjenci	Powiat, gminy, mieszkańcy, przejezdni			
Zadania			Czas realizacji	
1. Negocjacje i uzgodnienia z gminami			Do skutku	
2. Przekazywanie dróg gminom			Do skutku	

Łączna długość dróg powiatowych na terenie Powiatu Rawickiego wynosi prawie 253,5 km. Znaczna część z nich nie odpowiada definicji dróg powiatowych, czyli dróg, stanowiących połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Z tego powodu oraz z powodu konieczności ponoszenia dużych wydatków inwestycyjnych i remontowych, powiat chciałby przekazać niektóre drogi gminom. Oczywistym jest, że gminy w pierwszej kolejności byłyby skłonne przejmować te drogi, które są w dobrym stanie technicznym.

W 2017 roku została wykonana analiza sieci dróg powiatowych z punktu widzenia kwalifikacji ustawy o drogach publicznych oraz sporządzono zestawienie dróg, które nie kwalifikują się jako drogi powiatowe. W wyniku tego przedstawiono gminom propozycje, dotyczące przekazania im określonych dróg na własność, bądź w utrzymanie (nawet przekazując środki finansowe w ramach tej drugiej opcji). Były to drogi: droga powiatowa Płaczkowo – Pakosław na terenie gminy Jutrosin, droga powiatowa Płaczkowo – Pakosław na terenie gminy Pakosław, droga powiatowa Szurkowo – Zakrzewo na terenie gminy Miejska Górka, droga powiatowa Niepart – Oczkowice na terenie gminy Miejska Górka, droga powiatowa Jutrosin - Zmysłowo na terenie gminy Jutrosin.

W 2017 roku przekazano drogi: Gminie Miejska Górka, Gminie Jutrosin i Gminie Rawicz. Obecnie nadal pozostaje do przekazania droga powiatowa nr 5504P, kilometraż 4+788 – 6+776, Płaczkowo - Pakosław na terenie Gminy Pakosław. Na razie Gmina na nie wyraża zgody na przejęcie drogi.

Od 2021 nastąpi procedura przekazania odcinka drogi Osiek - Pomocno - Zaorle (gm. Pakosław).

Z pozostałych dróg powiatowych, które należałoby przekazać gminom, należy wskazać te drogi powiatowe, które posiadają nawierzchnię gruntową, tj. Domaradzice – Góreczki Wielkie (gmina Jutrosin i gmina Pakosław), droga Słupia Kapitulna – Stwolno (gmina Rawicz), Zaborowice – Borszyn Wielki (gmina Bojanowo) – Czechnów, droga brukowa.

Program 2. Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury Powiatu

Oprócz infrastruktury drogowej, Powiat jest właścicielem mienia, które służy realizacji wielu usług społecznych – administracyjnych, oświatowych, zdrowotnych, z zakresu pomocy społecznej, czy przeciwdziałaniu bezrobociu. Świadczenie i rozwój tych usług na zadowalającym i coraz wyższym poziomie wymaga ponoszenia na infrastrukturę regularnych nakładów inwestycyjnych i remontowych.

W ramach poniżej scharakteryzowanych czterech projektów, zaplanowano do realizacji wiele działań, mających na celu budowę, rozbudowę, modernizację i remonty posiadanej bazy.

Szczególnie istotna jest zainicjowana już modernizacja i rozbudowa bazy oświaty powiatowej, która powinna przynieść zarówno oszczędności w jej utrzymaniu, jak i poprawie efektów nauczania.

Kolejnymi sferami, w których planowana jest modernizacja infrastruktury powiatowej, są zdrowie i pomoc społeczna. Za opiekę zdrowotną odpowiada między innymi Szpital Powiatowy w Rawiczu Sp. z o.o., w której 100% udziałów posiada Powiat Rawicki. Z kolei za pomoc społeczną odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu.

Rozwój bazy obydwu placówek ma niezmiernie istotne znaczenie dla lokalnej społeczności. W przypadku Szpitala rzutuje on na zakres i poziom opieki zdrowotnej Szpitala i jego poradni. Z kolei PCPR to nie tylko świadczenie usług z poziomu siedziby Centrum, ale także opieka nad osobami potrzebującymi, sprawowana przez domy opieki społecznej i inne placówki.

Modernizacji podlegają w sposób ciągły domy pomocy społecznej. W ostatnich latach wykonane zostały remonty dachów na budynkach DPS Pakówka i DPS Osiek. W DPS Osiek pozostaje do remontu m.in. most, a we wszystkich domach, poprzez remonty, należy podnosić standard pomieszczeń, w których przebywają pensjonariusze.

Ostatni projekt dotyczy poprawy warunków lokalowych budynku Starostwa Powiatowego w Rawiczu oraz Powiatowego Centrum Usług Wspólnych w Rawiczu.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.1.

Nazwa programu	Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury powiatu		Numer programu	2
Nazwa projektu	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświaty		Numer projektu	2.1.
Cel realizacji projektu	Stworzenie lepszych warunków do nauki i nauczania, poprawa efektywności nauczania			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły	
Beneficjenci	Uczniowie, nauczyciele, pracodawcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rozbudowa kompleksu Zespołu Szkół Zawodowych w Rawiczu: a) budowa nowych warsztatów szkolnych i budynku dydaktycznego dla warsztatów szkolnych b) remonty i modernizacja sal lekcyjnych c) kompleksowe zagospodarowanie terenu przy ul. Gen. J. Hallera 12 d) wyburzenie budynku B i budowa na jego miejscu nowego łącznika z holem i salami dydaktycznymi			2020-2030	
2. Kompleksowa modernizacja sali sportowej Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Rawiczu – toaleta dla niepełnosprawnych, klatka schodowa, zaadaptowanie górnych pomieszczeń sali gimnastycznej. Wykonanie zejścia dla inwalidów do poziomu piwnicy ZSS, wykonanie stołówki na poziomie – 1.			2020-2030	
3. Termomodernizacja sali gimnastycznej Zespołu Szkół Przyrodniczo-Technicznych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Bojanowie oraz Zespołu Szkół Zawodowych w Rawiczu			2021-2023	
4. Modernizacja szatni na sali sportowej w ZSZ w Rawiczu. Budowa obiektu lekkoatletycznego w ZSPT CKU w Bojanowie.			2021-2023	
5. Remonty korytarzy i sal lekcyjnych I LO w Rawiczu			2021-2023	
6. Dostosowanie rozwiązań ppoż. oraz termomodernizacja budynku A w ZSPTCKU w Bojanowie co umożliwi docelowo wyłączenie z użytkowania na potrzeby szkoły budynku B			2021-2023	

W poprzedniej Strategii rozwoju Powiatu Rawickiego znalazł się bardzo ważny projekt pod nazwą „Reorganizacja oświaty powiatowej”, którego celem było zmniejszenie kosztów jej

funkcjonowania (wobec zmniejszającej się liczby uczniów), racjonalizacja utrzymania obiektów, stworzenie lepszych warunków do nauki oraz poprawa wyników nauczania.

Uchwałą z dnia 3 marca 2016 roku Rada Powiatu Rawickiego podjęła decyzję o reorganizacji sieci szkół w Rawiczu poprzez rozwiązanie Zespołu Szkół nr 3. W uzasadnieniu uchwały czytamy:

„Spadek liczby uczniów w latach 2010-2015 we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Rawicki, spowodowany niżem demograficznym oraz mało atrakcyjną ofertą w porównaniu do innych szkół w regionie, a także perspektywy na kolejne lata, pokazujące nieznaczne wahania w tym zakresie, wymusiły na Zarządzie Powiatu Rawickiego podjęcie kroków zmierzających do racjonalizacji powiatowej sieci szkół. W kontekście niewystarczających środków finansowych oraz ciągłej potrzeby modernizacji istniejącej bazy szkolnej, w sytuacji, kiedy w latach 2011-2015 otrzymywana subwencja z budżetu państwa nie wystarczała na pokrycie wszystkich bieżących wydatków szkół prowadzonych przez Powiat Rawicki”.

Rozwiązanie ZS nr 3 nastąpiło z dniem 31 sierpnia 2016 roku. Zlikwidowane zostały szkoły, wchodzące w skład Zespołu. Od września 2017 roku uczniowie uczący się w zlikwidowanym Zespole Szkół nr 3 w Rawiczu rozpoczęli naukę w I Liceum Ogólnokształcącym w Rawiczu.

Powyższe zmiany zostały podyktowane nie tylko koniecznością poczynienia oszczędności, ale także dążeniem do podniesienia jakości nauczania oraz wyników osiąganych na maturach. Zdawalność osiągnięta przez absolwentów II LO w ZS nr 3 w 2015 r. wyniosła 67%; jest to wynik poniżej średniej powiatu, województwa i kraju. Na podobnym poziomie przedstawiała się zdawalność absolwentów Technikum Nr 3 wchodzącego w skład w/w Zespołu - 59% - był to wynik najniższy spośród wszystkich szkół prowadzonych przez Powiat Rawicki.

Dzięki zmianom zaoszczędzone środki mogą zostać przeznaczone na niezbędne prace modernizacyjne (nowoczesne pracownie przedmiotowe oraz zaplecze sportowe).

Po przejęciu pomieszczeń budynku Zespołu Szkół Nr 3 w Rawiczu przy ulicy Grota Roweckiego 9e przez Zespół Szkół Zawodowych, przekazano w nieodpłatne użytkowanie III piętro Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz dwa pomieszczenia na II piętrze i część przyległego korytarza wraz z wyposażeniem. Natomiast Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II nadal użytkuje bezpłatnie parter budynku zgodnie z projektem „Rewitalizacja budynku i terenu powojkowego na cele oświatowe”. Zespół Szkół Zawodowych korzysta z sal lekcyjnych na I piętrze oraz częściowo z sal II piętra. Pozwoliło to na lepszą organizację zajęć lekcyjnych szkoły. W projekcie "Rewitalizacja budynku i terenu powojkowego na cele oświatowe" przewidziano także pomieszczenia dla Powiatowego Urzędu Pracy, w których organizowane są m.in. szkolenia dla osób bezrobotnych.

W 2016 roku rozpoczęto prace przygotowawcze do realizacji bardzo poważnego zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa Zespołu Szkół Zawodowych w Rawiczu”, polegającego na:

- budowie boiska wielofunkcyjnego
- budowie nowych warsztatów
- budowie sal lekcyjnych

- kompleksowym zagospodarowaniu terenu.

Całość prac powinna się skończyć w 2022 roku. Wartość projektu to prawie 18 mln zł.

W 2017 roku wybudowano część warsztatową w stanie surowym wraz z budową ogrodzenia terenu. W 2018 roku zrealizowano przebudowę boiska wielofunkcyjnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, utwardzeniami i zagospodarowaniem terenów zielonych.

W lipcu 2020 roku Powiat Rawicki złożył wniosek aplikacyjny o dofinansowanie z środków unijnych projektu „Rozbudowa i doposażenie ZSZ w Rawiczu – bodźcem rozwoju gospodarczego południowej Wielkopolski”. Zakres prac przewiduje dokończenie części warsztatowej, wybudowanie części dydaktycznej oraz zakup niezbędnego wyposażenia. Nowa powierzchnia użytkowa wyniesie 2.629,17 m², w tym część dydaktyczna – 1.472,10 m², a część warsztatowa – 1.157,07 m². Zespół Szkół wzbogaci się aż o 63 pomieszczenia, co stworzy zupełnie nową jakość kształcenia zawodowego. Przewidywana kwota dofinansowania to około 15,28 mln zł.

Po zrealizowaniu wyżej opisanej inwestycji, polegającej na rozbudowie kompleksu przy ulicy Hallera, planowana jest sprzedaż budynków obecnych warsztatów szkolnych przy ul. Sienkiewicza.

Kolejną ważną inwestycją, rozpiętą na lata 2016-2025, jest kompleksowa modernizacja sali sportowej Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Rawiczu oraz wyposażenie budynku dydaktycznego w windę dostosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Dwa pierwsze etapy modernizacji sali sportowej (remont dachu i remont sali) zostały zakończone w 2016 roku. W 2017 roku zamontowano windę, natomiast w 2019 roku powstały: plac zabaw, siłownia zewnętrzna, bieżnia i boisko do siatkówki plażowej. Do wykonania pozostał III etap, obejmujący remont pozostałych pomieszczeń, w tym pomieszczeń socjalnych oraz wymiana instalacji CO i wodno-kanalizacyjnej, znajdujących się w budynku sali gimnastycznej.

Termomodernizacja sali gimnastycznej Zespołu Szkół Przyrodniczo-Technicznych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Bojanowie oraz Zespołu Szkół Zawodowych w Rawiczu to zadanie, na które Powiat złożył wniosek o wsparcie w ramach programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021.

Kolejnym zadaniem, wskazanym w powyższej tabeli jest modernizacja szatni na sali sportowej w ZSZ w Rawiczu oraz budowa obiektu lekkoatletycznego w ZSPT CKU w Bojanowie. Zaplanowano też remonty korytarzy i sal lekcyjnych I LO w Rawiczu, a także jako ostateczne zadanie dostosowanie rozwiązań ppoż. oraz termomodernizację budynku A w ZSPTCKU w Bojanowie, co umożliwi docelowo wyłączenie z użytkowania na potrzeby szkoły budynku B. W 2020 roku I Liceum Ogólnokształcącym zostanie wykonana modernizacja oświetlenia dużej i małej sali sportowej, polegająca na wymianie starych opraw oświetleniowych sodowych oświetlenia podstawowego i awaryjnego na nowoczesne oprawy oświetleniowe typu LED.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.2.

Nazwa programu	Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury powiatu		Numer programu	2
Nazwa projektu	Realizacja inwestycji rozwojowych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu		Numer projektu	2.2.
Cel realizacji projektu	Poprawa jakości leczenia, umożliwienie rozszerzenia zakresu usług, świadczonych przez Szpital			
Jednostka koordynująca	Szpital Powiatowy w Rawiczu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe	
Beneficjenci	Pacjenci i personel szpitala			
Zadania			Czas realizacji	
1. Poprawa efektywności działania i skuteczności udzielanych świadczeń zdrowotnych poprzez inwestycje w infrastrukturę i doposażenie Szpitala powiatowego w Rawiczu Sp. z o.o. - modernizacja Szpitala w zakresie dostosowania do wymogów prawa oraz rozwój nowych zakresów świadczenia usług medycznych poprzez realizację planu strategicznego „Kampus w Rawiczu”			2020-2026	
2. Informatyzacja Szpitala			do 2025	
3. Modernizacja Szpitala Powiatowego w Rawiczu w zakresie dostosowania do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 roku (Dz. U. 2012, Poz. 739) w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (etap II i III)			do 2026	

Warunkiem poprawy jakości leczenia oraz rozwoju usług medycznych, o których będzie mowa w projekcie 5.2., jest realizacja szeregu inwestycji przez Szpital Powiatowy w Rawiczu Sp. z o.o. Są one tym bardziej konieczne, że obecnie nie spełnia on nowych wymogów, określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Aktualny termin spełnienia wymogów to 2026 rok.

Modernizacja Szpitala Powiatowego w Rawiczu w zakresie dostosowania do wymogów powyższego rozporządzenia jest procesem bardzo trudnym i niezwykle złożonym. Spełnienie wszystkich wymogów jest uzależnione przede wszystkim od możliwości finansowych Powiatu oraz samego Szpitala. W celu osiągnięcia wymaganych standardów dostosowawczych, podjęto już szereg działań inwestycyjnych. 15 stycznia 2020 roku zrealizowano I etap modernizacji, polegający na rozbudowie Szpitala o nowe skrzydło.

W ramach kolejnych 2 etapów planowanej inwestycji nastąpi przebudowa czterech kondygnacji (parter, I, II i III piętro). W obecnym kształcie pozostanie diagnostyka obrazowa oraz pomieszczenia tomografu komputerowego. Pozostałe pomieszczenia ulegną całkowitej przebudowie i tak:

- W miejscu oddziału dziecięcego (przenieszonego na I piętro) powstanie izba przyjęć wraz z NiŚOZ, salami obserwacyjnymi, centralną rejestracją, poczekalnią i niezbędnym zapleczem zabiegowym i socjalnym, zadaszony podjazd dla karet (wraz z pochylnią).
- Gabinet USG oraz pracownia endoskopii (przeniesiona z II piętra) - w miejscu przeniesionego bloku operacyjnego oraz części oddziału chirurgicznego usytuowanego po lewej stronie (patrząc od frontu) budynku powstanie oddział dziecięcy na 17 łóżek (dzieci starsze 7, dzieci młodsze 9, izolatka 1).
- W miejscu przeniesionego oddziału AiIT oraz pozostałej części kondygnacji (prawa strona) powstanie oddział chirurgii na 22 łóżka, w tym jedna izolatka.
- Nastąpi powiększenie oddziału ginekologiczno-położniczego o pomieszczenia po przeniesionych poradniach endoskopowej i kardiologicznej oraz remont i przebudowa (dostosowanie do wymagań) pozostałej części II piętra budynku (blok porodowy i reszta oddziału ginekologiczno- położniczego).
- Nastąpi remont i przebudowa (dostosowanie do wymagań) oddziału wewnętrznego.

W ramach przebudowy tych czterech kondygnacji powstaną całkowicie nowe (niezależne od wysłużonych- istniejących) następujące instalacje:

- elektryczne silnopiętrowe (linie zasilające, rozdzielnice, oświetlenie i gniazda wtykowe)
- elektryczne słabopiętrowe (system sygnalizacji pożaru, system telewizji dozorowej, kontrola dostępu i system domofonowy, system przyzywowy, instalacje multimedialne)
- gazów medycznych (wraz z połączeniem ich do źródeł usytuowanych w nowym skrzydle szpitala)
- wod- kan, c.o. wentylacji i klimatyzacji.

Zaproponowany do realizacji wariant inwestycyjny rozwiązuje kompleksowo podstawowe problemy zdiagnozowane na analizowanym obszarze, a więc przede wszystkim deficyty lokalowe Szpitala, skutkujące trudnościami poszerzenia zakresu świadczeń oraz modernizacji i unowocześnienia istniejącej infrastruktury, jak również zdiagnozowane deficyty sprzętowe. Zaplanowany zakres inwestycji odpowiada także w pełni na podstawowe problemy w zakresie popytu na świadczenia, a więc rosnące zapotrzebowanie na zabiegi w ogóle, zabiegi mało inwazyjne, zabiegi dedykowane osobom starszym, zbyt długi czas oczekiwania na świadczenie, zbyt długi czas hospitalizacji. Dzięki realizacji projektu poprawią się wskaźniki efektywności udzielanych świadczeń, w tym wskaźniki przelotowości łóżka, czas oczekiwania na świadczenie, czas hospitalizacji, skróceniu ulegnie liczba osób oczekujących na świadczenie. Projekt przewiduje rozwój opieki koordynowanej, współpracę z innymi podmiotami świadczącymi usługi w zakresie opieki zdrowotnej, przesunięcie części pacjentów ze stacjonarnej do opieki podstawowej i ambulatoryjnej, zwiększenie zakresu kompleksowości zabiegów i udziału świadczeń zabiegowych.

Innym wymogiem, stawianym przed szpitalną Spółką, stała się kwestia informatyzacji placówki. W myśl ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz Rozporządzenia

Ministra Zdrowia w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, niezbędne staje się wdrożenie elektronicznej dokumentacji medycznej wraz z zakupem sprzętu i właściwego oprogramowania, umożliwiającego prawidłową wymianę informacji pomiędzy poszczególnymi placówkami. Zarząd Spółki Szpital Powiatowy w Rawiczu w miesiącu lutym 2015 roku podpisał stosowną umowę na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, które w chwili obecnej jest wdrażane. Pod koniec 2015 roku pojawiła się inicjatywa Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego w zakresie wsparcia finansowego szpitali powiatowych środkami unijnymi, przeznaczonymi na realizację szeroko rozumianej informatyzacji. W odpowiedzi na tą inicjatywę pojawił się projekt pn: „Wyposażenie środowisk informatycznych wojewódzkich, powiatowych i miejskich podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz stworzenie sieci wymiany danych między podmiotami leczniczymi samorządu województwa”. Projekt jest projektem pozakonkursowym, realizowanym w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Szpital wdrożył już Zintegrowany System Monitorowania Obrotu Produktami Leczniczymi oraz system integracji AP-KOLCE.

Dokonano racjonalizacji zasobów budynków, będących w zasobach Szpitala Powiatowego w Rawiczu poprzez zbycie stacji dializ i szkoły. Istnieje też konieczność zagospodarowania byłego budynku internatu, np. na cele oddziału rehabilitacji pocovidowej. Powiat aplikował o wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na modernizację budynku głównego szpitala w Rawiczu. Planowana inwestycja ma objąć przebudowę parteru, m.in. centralnej rejestracji, pracowni: RTG, Tomografii Komputerowej, USG i endoskopii oraz Izby Przyjęć z izolatkami, a także pomieszczeń Ratownictwa Medycznego i Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej, natomiast na pierwszym piętrze Oddziałów Chirurgii i Pediatrii. Celem inwestycji jest stworzenie zaplecza lokalowego, pozwalającego na dostosowanie placówki do obowiązujących przepisów z uwzględnieniem potrzeb epidemiologicznych do walki z koronawirusem SARS-CoV-2. Szacowany koszt inwestycji to 16 mln 879 tys. zł, a wnioskowana kwota dofinansowania wynosi 16 mln 379 tys. zł. Realizację zaplanowano na okres 2020-2022.

W ramach umowy z Wojewodą Wielkopolskim możliwy był zakup nowoczesnego cyfrowego systemu RTG do radiografii bezpośredniej wraz z systemem PACS dla Szpitala Powiatowego w Rawiczu. Środki na ten cel w wysokości miliona złotych pochodziły z rezerwy celowej, przeznaczonej na finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Zgodnie z decyzją Wojewody Wielkopolskiego z dnia 23 października 2020 roku, Szpital Powiatowy w Rawiczu Sp. z o. o. z dniem 2 listopada 2020 roku został zobowiązany do realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID- 19 poprzez zapewnienie w podmiocie leczniczym 100 łóżek dla pacjentów z podejrzeniem lub potwierdzonym zakażeniem SARS-Co-V-2. Tym samym zakres ten obejmuje cały budynek główny szpitala oraz oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Istotne jest, aby po tym czasie Szpital Powiatowy w Rawiczu wrócił do funkcjonowania jako szpital pierwszego stopnia w sieci szpitali.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.3.

Nazwa programu	Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury powiatu		Numer programu	2
Nazwa projektu	Poprawa stanu i rozwój infrastruktury pomocy społecznej		Numer projektu	2.3.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków bytowych mieszkańców placówek pomocy społecznej, zapewnienie nowych form pomocy			
Jednostka koordynująca	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy, klienci i pracownicy pomocy społecznej			
Zadania			Czas realizacji	
1. Dom Pomocy Społecznej w Pakówce: <ul style="list-style-type: none"> • ocieplenie wraz z wykonaniem elewacji zewnętrznej budynku „Pod Lipami” • budowa windy zewnętrznej wraz z podjazdem w budynku „Gniazdo” • remont łazienek w budynkach „Gniazdo” i „Labirynt” • zakup wyposażenia do pokoi mieszkalnych • ogrodzenie DPS (2020 r.) • zalesienie działki przy granicy z terenem PKP (2020 r.) • miejsce z reżimem sanitarnym dla odwiedzających (2020 r.) (miejsce, w którym mieszkańcy Domu będą mogli odbywać spotkania ze swoimi rodzinami (po otwarciu DPS dla gości) z zachowaniem dystansu (będzie blat dzielący pomieszczenie i pleksa) oraz wyposażone w maty dezynfekcyjne, pomiar temperatury i dezynfekcję rąk oraz osobnym wejściem dla podopiecznych i dla gości w celu zmniejszenia ryzyka zakażenia wirusem COVID-19) 			2020-2025	
2. Dom Pomocy Społecznej w Osieku: <ul style="list-style-type: none"> • remont mostu na drodze dojazdowej do budynków DPS • utwardzenie nawierzchni wokół budynku pałacowego • montaż windy z platformą dla osób niepełnosprawnych przy budynku pałacowym • dobudowanie drugiej kotłowni przy budynku Pawilon mieszkalny • wykonanie klap dymowych w budynku „Nowy Blok” • remont dachu na budynku pracowni terapeutycznych (2020-2025) • wykonanie ogrodzenia w części parkowej (2021-2030) 			2021-2025 (z opcją wydłużenia do 2030)	
3. Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze „Mały Dworek” i „Nowy Dworek” w Łaszczynie: <ul style="list-style-type: none"> • wymiana części stolarki drzwiowej • organizacja garaży • wymiana pieca CO (grzanie wody) • uregulowanie stanu prawnego garaży 			2020-2030	

4. Wyburzenie istniejącego budynku, znajdującego się przy DPS Pakówka (na działce nr 904/7, położonej w obrębie Gołaszyn, gmina Bojanowo) i budowa parterowego pawilonu	do 2030
---	---------

W ramach niniejszego projektu szczegółowo rozpisano potrzeby poszczególnych placówek powiatowej pomocy społecznej. Większość wyżej wymienionych zadań jest kontynuacją zadań sformułowanych przy sporządzaniu dotychczasowej Strategii. Znaczna część wchodzących w ich skład działań została już zrealizowana, jednak na drodze ku pełnemu wykonaniu stanął niedostatek środków finansowych.

W przypadku DPS w Pakówce zdołano wymienić dachy budynku gospodarczego pralni i ogrodu, budynku Gniazdo i budynku Labirynt, wymienić wewnętrzną instalację gazową kuchni w budynku Gniazdo oraz instalację CO w budynku Labirynt. Zakupiono także i zamontowano windę dla osób niepełnosprawnych. Pozostało jeszcze do wykonania wiele prac, w tym w pierwszej kolejności ogrodzenie terenu, ocieplenie wraz z wykonaniem elewacji zewnętrznej budynku „Pod Lipami”, budowa windy zewnętrznej wraz z podjazdem w budynku „Gniazdo” oraz remont łazienek w budynkach „Gniazdo” i „Labirynt”.

Jeżeli chodzi o DPS w Osieku, to w ostatnich latach wykonano monitoring w DPS oraz w sali stosowania przymusu bezpośredniego, dostosowano pomieszczenia biurowe na cele mieszkalne w celu zwiększenia liczby miejsc o 8 (z 92 do 100, co wynikało ze zgłaszanego zapotrzebowania), wyremontowano klatkę schodową w budynku administracyjno-mieszkalnym oraz wymieniono i rozbudowano instalację przyzywową i przeciwpożarową. Do wykonania pozostaje remont mostu na drodze dojazdowej do budynków DPS, utwardzenie nawierzchni wokół budynku pałacowego, montaż windy z platformą dla osób niepełnosprawnych przy budynku pałacowym, dobudowanie drugiej kotłowni przy budynku Pawilon mieszkalny, wykonanie klap dymowych w budynku Nowy Blok, remont dachu na budynku pracowni terapeutycznych oraz wykonanie ogrodzenia w części parkowej.

Zgodnie z wymogami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, zaszła konieczność reorganizacji Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej „Mały Dworek” w Łaszczynie. Utworzono dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze dla 14 wychowanków każda (jest to maksymalna dopuszczalna liczba miejsc w jednej placówce): Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Mały Dworek” w Łaszczynie oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nowy Dworek” w Łaszczynie. W obiekcie konieczne jest wykonanie prac, wskazanych w tabeli powyżej oraz uregulowanie stanu prawnego garaży.

Jeżeli chodzi o Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu, to należy mieć na uwadze kończącą się w 2025 roku umowę najmu lokalu z PKP SA na siedzibę tej instytucji. W przypadku zbyt wysokich stawek najmu należy rozważyć inną lokalizację dla PCPR-u.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 2.4.

Nazwa programu	Racjonalizacja i modernizacja infrastruktury powiatu		Numer programu	2
Nazwa projektu	Modernizacja budynku Starostwa Powiatowego w Rawiczu oraz Powiatowego Centrum Usług Wspólnych w Rawiczu		Numer projektu	2.4.
Cel realizacji projektu	Poprawa warunków pracy i obsługi klientów			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie		
Beneficjenci	Pracownicy i klienci urzędu			
Zadania			Czas realizacji	
1. Zapewnienie warunków do obsługi osób niepełnosprawnych – montaż pochylni			do 2020	
2. Dostosowanie klatki schodowej do potrzeb przeciwpożarowych – montaż sygnalizacji przeciwpożarowej			do 2020	
3. Montaż klimatyzacji			2020-2023	
4. Zabezpieczenie przeciwwilgociowe piwnic i odwilgocenie pomieszczeń w PCUW			2020-2024	
5. Wymiana pokrycia dachowego budynku A Starostwa Powiatowego w Rawiczu. Remont pokrycia dachowego budynku B Starostwa Powiatowego w Rawiczu.			2020-2030	

Starostwo Powiatowe w Rawiczu mieści się co prawda w centralnym punkcie miasta, jednak w budynku, który jest pod ochroną konserwatorską i wymaga stałych nakładów finansowych.

W powyższej tabeli wymieniono najważniejsze potrzeby modernizacyjne w obiekcie. Ich zaspokojenie zwiększy komfort pracy urzędników i obsługi przez nich klientów. Dotychczas zdołano wymienić instalację elektryczną i centralnego ogrzewania. Pozostałe prace związane z montażem klimatyzacji, zabezpieczenia przeciwwilgociowego piwnic, czy dostosowanie klatki schodowej do potrzeb przeciwpożarowych, zostaną ukończone do 2024 roku.

Cel strategiczny 2. Rozwój społeczno-gospodarczy Powiatu

Program 3. Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu

Jednym z kluczowych zadań powiatu jest prowadzenie działań, prowadzących do minimalizacji skali bezrobocia na swoim terenie. Jednostką do tego powołaną jest Powiatowy Urząd Pracy.

Podstawowe czynniki, mające negatywny wpływ na skuteczność działania Powiatowego Urzędu Pracy to:

- zbyt mała ilość środków na aktywne formy działalności
- ograniczenia ustawowe i finansowe pośredników pracy w zakresie aktywizacji bezrobotnych
- ograniczenia kadrowe uniemożliwiające monitoring każdej realizowanej formy pomocy osobom bezrobotnym
- trudności w egzekwowaniu zatrudnienia po zakończonym stażu.

Podobnie, jak to miało miejsce w przypadku wcześniejszych programów strategicznych, tak i tutaj osiągnięciu zamierzonych efektów służyć będzie wdrażanie zaproponowanych projektów, z których każdy będzie obejmował wiele różnorodnych działań.

Pierwszy z projektów obejmuje działania Urzędu Pracy, zmierzające do zwiększenia skuteczności jego działania. Ich podstawą są zapisy Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2014-2020. Na początku 2021 roku zostanie przyjęty nowy program na kolejne lata.

Niezwykle ważnym elementem, prowadzącym do osiągnięcia zamierzonego celu, jest współpraca z uczestnikami rynku pracy, do którego należą trzy sektory, tj. pracodawcy, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Tylko dzięki zaangażowaniu wszystkich podmiotów w pozyskiwaniu inwestorów i promocję zatrudnienia, możliwe będzie osiągnięcie przyjętych zamierzeń.

Prawie 3/4 terenu powiatu zajmują użytki rolne, co przesądza o jego rolniczym charakterze. Konsekwencją tego jest nie tylko wysokie zatrudnienie w rolnictwie, ale także rozwinięty sektor przetwórstwa rolnego. Wpływ na sytuację w rolnictwie ma wiele czynników – politycznych, ogólnoeconomicznych, społecznych, czy też środowiskowych. Powiat dysponuje ograniczoną paletą narzędzi wspierania działalności rolniczej, co jednak nie oznacza, że nie jest możliwe i wskazane podejmowanie inicjatyw, mających na celu rozwój tej jakże ważnej sfery gospodarki. Zagadnieniu temu został poświęcony osobny projekt.

Ostatni projekt zawiera zadania, związane z edukacją ekologiczną mieszkańców i wspieraniem ich w wykorzystaniu alternatywnych źródeł energii.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.1.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu		Numer programu	3
Nazwa projektu	Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu		Numer projektu	3.1.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie bezrobocia poprzez zwiększenie skuteczności w działaniach na rzecz zatrudnienia osób bezrobotnych			
Jednostka koordynująca	Powiatowy Urząd Pracy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe, osoby bezrobotne, firmy szkoleniowe	
Beneficjenci	Osoby bezrobotne			
Zadania			Czas realizacji	
1. Działania na rzecz wzrostu aktywności zawodowej młodego pokolenia – osób do 30 roku życia			2020-2030	
2. Działania na rzecz wspierania utrzymania w aktywności zawodowej osób powyżej 45 życia			2020-2030	
3. Działania na rzecz ograniczenia zjawiska długotrwałego bezrobocia			2020-2030	
4. Działania na rzecz wsparcia powrotu na rynek pracy pozostałych grup osób zidentyfikowanych, jako zagrożone marginalizacją			2020-2030	
5. Działania na rzecz wspierania rozwoju przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości społecznej			2020-2030	
6. Opracowanie i wdrażanie nowego Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy			I kwartał 2021	
7. Aplikowanie i realizacja projektów, dofinansowywanych z środków unijnych			2020-2030	

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wśród priorytetowych zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy wymienia opracowanie i realizację programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, który stanowić ma część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Obowiązujący Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy obowiązuje na lata 2014-2020. Przeprowadzono w nim diagnozę zjawiska bezrobocia i sytuacji na powiatowym rynku pracy, a następnie zidentyfikowano grupy, zagrożone marginalizacją. Są to:

- Osoby do 30 roku życia w tym do 25 lat
- Osoby powyżej 45 roku życia ze szczególnym uwzględnieniem osób powyżej 50 lat
- Kobiety
- Osoby długotrwale pozostające bez pracy
- Osoby niepełnosprawne
- Osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 lat lub dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

W Programie sformułowano cel strategiczny działań na rzecz przeciwdziałania bezrobocia; brzmi on następująco:

„Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców Powiatu Rawickiego warunkiem zmniejszenia poziomu bezrobocia i ograniczenia jego skutków społecznych”.

Na podstawie diagnozy określono priorytety w zakresie polityki rynku pracy na lata 2014-2020, które obejmują dziedziny (priorytety), wymienione w powyższej tabeli.

Następnie dla każdego priorytetu określono kierunki działań, niezbędnych do ich realizacji priorytetów oraz konkretne działania. Przykładowo działania na rzecz wzrostu aktywności zawodowej młodego pokolenia – osób do 30 roku życia (priorytet 1) polegają na:

- spotkaniach doradcy zawodowego z absolwentami gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
- poradnictwie indywidualnym i grupowym dla osób bezrobotnych
- promowaniu ofert pracy z lokalnego rynku pracy
- organizowaniu giełd pracy i spotkań pracodawców z kandydatami
- organizacji miejsc odbywania staży
- kierowaniu do prac interwencyjnych
- kierowaniu na stanowiska pracy utworzone w ramach refundacji kosztów doposażenia
- przyznawaniu środków na podjęcie działalności gospodarczej
- przyznawaniu bonów zatrudnieniowych i stażowych lub na zasiedlenie
- organizacji szkoleń i przekwalifikowań
- przyznawaniu bonów szkoleniowych
- finansowaniu studiów podyplomowych dla osób z wyższym wykształceniem
- opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów z EFS.

Uruchomienie puli środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 stworzyło kolejne możliwości realizacji ważnych projektów. Najważniejszymi z nich były:

- 1) „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w Powiecie Rawickim (II)” - projekt pozakonkursowy, przeznaczony dla osób powyżej 29 roku życia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rawiczu, należących do I lub II profilu

pomocy, pozostających bez pracy oraz należących co najmniej do jednej z grup: osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby w wieku 50 lat i więcej.

- 2) Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie rawickim (II)” - projekt pozakonkursowy dla osób młodych w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowanych w PUP w Rawiczu jako bezrobotne, należących do I lub II profilu pomocy, które nie kształcą się i nie szkolą (tzw. młodzież NEET), ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych oraz niepełnosprawnych w tej grupie.

Aktualnie PUP Realizuje dwa projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego:

- 1) "Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w Powiecie Rawickim (V)", współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 6 Rynek Pracy, Działania 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy - projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ, Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 o wartości ogółem 4.568.236,67 zł, w tym:
  - w 2019 roku - 693.657,08 zł
  - w 2020 roku - 1.727.645,72 zł
  - w 2021 roku - 1.051.729,20 zł
  - w 2022 roku - 1.095.204,67 zł.

Celem projektu, realizowanego w okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2022 r., jest zwiększenie możliwości zatrudnienia 450 osób (w tym 248 kobiet) powyżej 29 roku życia, zarejestrowanych PUP w Rawiczu, pozostających bez pracy, należących co najmniej do jednej z grup: długotrwale bezrobotni, kobiety, niepełnosprawni, o niskich kwalifikacjach, w wieku 50 lat i więcej, mężczyźni 30-49 lat wymagający wsparcia.

W celu zapobiegania zdiagnozowanym barierom oraz zaspokojeniu potrzeb i oczekiwań niezbędne jest objęcie wszystkich uczestników indywidualną i kompleksową pomocą. Każdy z uczestników zostaje objęty co najmniej 2 formami wsparcia określonymi w ustawie, które wynikają bezpośrednio z opracowanego Indywidualnego Planu Działania. Poza usługami poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy niezbędne jest finansowe wsparcie beneficjentów, stanowiące element pomocy umożliwiający powrót na rynek pracy. Analiza sytuacji beneficjentów pozwala na wskazanie głównego problemu tej kategorii osób bezrobotnych, którym jest brak odpowiedniego doświadczenia zawodowego oraz odpowiednich do wymogów lokalnego rynku pracy kwalifikacji zawodowych. Rozwiązaniem powstałym jest będzie objęcie grupy docelowej szkoleniami, które umożliwią dostosowanie kwalifikacji do potrzeb lokalnych pracodawców oraz staże w aspekcie nabycia niezbędnych praktycznych umiejętności zawodowych. Osobom posiadającym pomysł na własny biznes zostają przekazane środki na podjęcie działalności. Ponadto, jako istotny element wpierający beneficjentów, przewidziano zrefundowanie pracodawcom kosztów doposażenia stanowiska pracy dla osób z grupy docelowej. Głównym rezultatem projektu będzie podjęcie zatrudnienia lub samozatrudnienia przez

minimum 154 osoby zarejestrowane w PUP Rawicz, w tym minimum 79 kobiet. Ponadto projekt obejmuje działania związane z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19.

- 2) "Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie rawickim (V)", współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 1 Osoby młode na rynku pracy, Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy, Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój o wartości ogółem 6.104.651,29 zł, w tym
- w 2019 roku - 1.074.164,02 zł
  - w 2020 roku - 2.168.904,89 zł
  - w 2021 roku - 1.602.869,77 zł
  - w 2022 roku - 1.258.712,61 zł.

Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych poniżej 30 roku życia, pozostających bez pracy w powiecie rawickim. Wsparciem w ramach projektu objętych jest 525 osób do 29 roku życia z kategorii NEET zarejestrowanych w PUP w Rawiczu, pozostających bez pracy oraz spełniających kryteria zawarte w SzOOP POWER i dokumentacji konkursowej. W celu zapobiegania zdiagnozowanym barierom oraz zaspokojeniu potrzeb i oczekiwań niezbędne jest objęcie wszystkich uczestników indywidualną i kompleksową pomocą poprzez odpowiednio dobrane usługi i instrumenty rynku pracy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wszystkie działania skierowane do osób młodych wynikać będą z przygotowanych Indywidualnych planów działania. Głównym rezultatem projektu będzie podjęcie zatrudnienia przez minimum 216 osób zarejestrowanych w PUP w Rawiczu, w tym minimum 119 kobiet, które zostały skierowane do odbycia stażu, szkolenia lub otrzymały bon szkoleniowy.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.2.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu		Numer programu	3
Nazwa projektu	Współpraca Powiatu z gminami w pozyskiwaniu inwestorów i aktywizowaniu osób bezrobotnych		Numer projektu	3.2.
Cel realizacji projektu	Pozyskanie nowych inwestorów, zmniejszenie bezrobocia			
Jednostka koordynująca	Powiatowy Urząd Pracy	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe, gminy	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, w szczególności osoby bezrobotne			
Zadania			Czas realizacji	
1. Współpraca powiatu z gminami w zakresie budowy dróg, prowadzących do terenów inwestycyjnych			2020-2030	
2. Wspólna promocja inwestycyjna na targach (przez powiat i gminy)			2020-2030	
3. Współpraca powiatu z gminami w sferze oświaty (ciągłość nauczania języków obcych, poradnictwo zawodowe, etc.)			2020-2030	
4. Rozwój zasobów ludzkich poprzez wprowadzenie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników, finansowanego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego			2020-2030	
5. Promocja nowych rozwiązań i realizowanych programów w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych w dostępnych mediach			2020-2030	

Samorząd powiatowy, w przeciwieństwie do gmin, posiada narzędzia aktywizacji osób bezrobotnych, z kolei jego możliwości pozyskiwania inwestorów, dających nowe miejsca pracy, są ograniczone. Dlatego też, jak wspomniano we wstępie do niniejszego programu, w działaniach na rzecz zmniejszania bezrobocia bardzo ważna jest współpraca z podmiotami różnych sektorów na terenie powiatu.

Jednym z głównych zadań samorządów gminnych, stwarzających dogodne warunki do inwestowania, jest budowa infrastruktury technicznej. W części działań inwestycyjnych - w zakresie budowy dróg, prowadzących do terenów inwestycyjnych, wskazana jest aktywna współpraca powiatu z gminami.

Inne, przewidziane do realizacji działania, to wspólna promocja inwestycyjna na targach (przez powiat i gminy) oraz współpraca powiatu z gminami w sferze oświaty (ciągłość nauczania języków obcych, poradnictwo zawodowe, itp.).

Dobre perspektywy ma także kooperacja powiatu z gminami w realizacji programów krajowych i unijnych z zakresie aktywizacji zawodowej, np. program „Aktywizacja i Integracja”.

Rozwój zasobów ludzkich będzie następował również poprzez wprowadzenie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników, finansowanego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Planowana jest także promocja nowych rozwiązań w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych w dostępnych mediach.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.3.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu		Numer programu	3
Nazwa projektu	Wspieranie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego		Numer projektu	3.3.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie efektywności produkcji rolnej			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Powiatowy Urząd Pracy, ZSPT CKU w Bojanowie, gminy, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu			
Zadania			Czas realizacji	
1. Nowoczesna edukacja rolnicza w Zespole Szkół Przyrodniczo Technicznych CKU w Bojanowie			2020-2030	
2. Promowanie lokalnych produktów wśród mieszkańców powiatu (lokalny patriotyzm – akcje informacyjne, festyny, etc.) i na zewnątrz (targi, wystawy)			2020-2030	
3. Wspieranie działań przeciwko budowie kopalni na terenie Powiatu			2020-2030	
4. Program przeciwdziałania skutkom suszy			2020-2030	

W ramach niniejszego projektu ujęto szereg ważnych działań, zmierzających do dalszego rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego na terenie powiatu, co z pewnością przyniesie wiele pozytywnych skutków w sferze gospodarczej i społecznej.

Oczywiście, powiat nie ma możliwości bezpośredniego wpływu na gospodarkę na swoim terenie, ale może i powinien ją wspierać poprzez różnego rodzaju działania informacyjne, edukacyjne, promocyjne, czy doradcze – zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z gminami.

Szereg propozycji takich działań zamieszczono w powyższej tabeli.

Jeżeli chodzi o działania przeciwko budowie odkrywkowych kopalni węgla brunatnego, to Powiat Rawicki jest członkiem Stowarzyszenia Samorządów Południowo-Zachodniej Wielkopolski „Samorząd dla Zrównoważonego Rozwoju”. Przedstawiciele Powiatu biorą udział w walnych zebraniach członków; opłacana jest składka członkowska.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 3.4.

Nazwa programu	Wspieranie rozwoju gospodarczego, ochrona środowiska i przeciwdziałanie bezrobociu		Numer programu	3
Nazwa projektu	Poprawa stanu środowiska naturalnego		Numer projektu	3.4.
Cel realizacji projektu	Racjonalizacja użytkowania paliw i energii, poprawa stanu środowiska naturalnego			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Placówki oświatowe, WFOŚiGW, NFOŚiGW, organizacje pozarządowe, gminy	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu			
Zadania			Czas realizacji	
1. Edukacja ekologiczna			2020-2030	
2. Działania (wspólnie z gminami) na rzecz zachowania estetyki i czystości na terenie Powiatu, m. in. usuwanie śmieci z lasów, rowów, informowanie mieszkańców o możliwości wywozu odpadów niestandardowych			2020-2030	
3. Zapobieganie skutkom występowania suszy (w ramach dostępnych środków) - Powiat poprzez Stowarzyszenie kopalniane			2020-2030	
4. Wsparcie finansowe dla kół łowieckich w zakupie kuropatwy i jej reintrodukcja na terenie powiatu rawickiego			2020-2030	
5. Nasadzenia drzew wzdłuż dróg powiatowych jak i na terenach jednostek samorządu powiatowego.			2021-2023	

Wzrostowi świadomości ekologicznej mieszkańców, a co za tym idzie podejmowaniu działań proekologicznych, będzie służyła przede wszystkim zintensyfikowana edukacja ekologiczna, szczególnie wśród młodzieży szkolnej. Form tego typu działań może być wiele – materiały informacyjne, lekcje wychowawcze, konkursy, itp.

Ze strategii zostało usunięte zadanie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W latach ubiegłych Starostwo Powiatowe w Rawiczu korzystało ze wsparcia Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. W roku 2019 po przeanalizowaniu warunków ubiegania się o dofinansowanie z WFOŚiGW oraz cen rynkowych za zbieranie, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia Powiat Rawicki, oprócz przyznanej dotacji, musiałby

zaangażować środki własne w wysokości znacznie przekraczającej jego możliwości finansowe. Ponadto środki własne mieszkańców nie mogły stanowić wkładu własnego wnioskodawcy. W związku z tym Powiat zmuszony był zrezygnować z realizacji przedsięwzięcia. Jednocześnie z uwagi na uzależnienie kwoty przyznanej pomocy finansowej m.in. od wartości wskaźnika G1 (wskaźnika dochodów podatkowych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca) w latach następnych korzystniejsza byłaby realizacja przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu ze środków WFOŚiGW w Poznaniu oddzielnie przez poszczególne gminy. W związku z powyższym w latach 2021-2025 Powiat Rawicki nie planuje realizacji programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Program 4. Oświata, kultura, sport i turystyka

Omówione wcześniej w projekcie nr 2.1. działania, polegające na rozwoju bazy lokalowej szkół, są tylko środkiem do osiągnięcia bardziej zadowalających efektów procesu nauczania, wyrażających się w skuteczności znajdowania pracy przez absolwentów, bądź kontynuowania nauki na kolejnych szczeblach.

W ramach niniejszego programu zaplanowano realizację jednego, obszernego projektu, którego realizacja powinna doprowadzić do zdecydowanego podniesienia jakości kształcenia w szkołach powiatowych.

Życie kulturalne Powiatu Rawickiego skupia się wokół sieci placówek kultury (biblioteki, muzea, ośrodki kultury), licznych towarzystw, zespołów artystycznych i indywidualnych twórców. Powiat nie ma własnej instytucji kultury, a funkcję biblioteki powiatowej pełni Rawicka Biblioteka Publiczna w stolicy Powiatu.

Zadania z zakresu kultury, sportu, rekreacji i turystyki leżą w kompetencji Wydziału Oświaty, Promocji i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Rawiczu. W omawianym programie znalazły się cztery projekty, dotyczące integracji lokalnej społeczności poprzez wspólne inicjatywy w sferze kultury, sportu i turystyki. Te przedsięwzięcia mają szczególnie istotne znaczenie, bowiem jako jeden ze zdiagnozowanych problemów na etapie analizy sytuacji powiatu zidentyfikowano zbyt małą koordynację działań w zakresie kultury i sportu między gminami i powiatem (koordynowane są tylko wspólne i najważniejsze imprezy gmin i powiatu), niewystarczający przepływ informacji (przepływ dotyczy tylko spraw najważniejszych i bezpośredniej współpracy) oraz to, że gminy rzadko włączają się w promocję imprez powiatowych na ich terenie (gminy mało promują, ale pomagają organizacyjnie).

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.1.

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport i turystyka		Numer programu	4
Nazwa projektu	Tworzenie jak najlepszych warunków do podnoszenia jakości kształcenia w szkołach powiatowych		Numer projektu	4.1.
Cel realizacji projektu	Poprawa jakości kształcenia w szkołach powiatowych, zapewnienie dobrego przygotowania do wykonywania zawodu lub dalszego kształcenia			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Szkoły, pracodawcy, uczniowie	
Beneficjenci	Uczniowie, pracodawcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Doposażenie bazy dydaktycznej i pracowni kształcenia zawodowego i ogólnego we wszystkich szkołach			2020-2030	
2. Dostosowanie oferty do potrzeb rynku pracy: <ul style="list-style-type: none"> bieżące monitorowanie sytuacji rynkowej rozwój współpracy z pracodawcami w zakresie kierunków kształcenia i odbywania praktyk zawodowych realizacja projektów z wykorzystaniem funduszy unijnych i innych źródeł dofinansowania 			2020-2030	
3. Rozwój współpracy z uczelniami w zakresie dostosowywania kierunków kształcenia szkół powiatowych z profilami kształcenia na uczelniach i udziale uczelni w nauczaniu młodzieży szkół powiatowych			2020-2030	
4. Urozmaicenie oferty zajęć pozalekcyjnych, sekcji i kół zainteresowań			2020-2030	
5. Rozważenie zwiększenia dodatków motywacyjnych przy dobrej kondycji finansowej Powiatu			2020-2030	
6. Doskonalenie zawodowe nauczycieli: <ul style="list-style-type: none"> organizacja regularnych spotkań nauczycieli poszczególnych przedmiotów z metodykami studia podyplomowe, szkolenia, konferencje 			2020-2030	
7. Działania, zmierzające do zatrzymania odpływu uczniów do szkół, nie prowadzonych przez powiat – akcje informacyjne i promocyjne			2020-2030	

8. Współpraca szkół z pracodawcami z terenu Powiatu Rawickiego, w celu odpowiedniego kształcenia młodocianego pracownika jak i właściwego odbywania praktyk	2020-2030
---	-----------

W cytowanym już wcześniej uzasadnieniu do uchwały likwidującej Zespół Szkół nr 3 w Rawiczu sformułowano zestaw planowanych przez Zarząd Powiatu do osiągnięcia celów w sferze oświaty. Należą do nich:

- podniesienie jakości nauczania oraz wyników osiąganych na maturach i egzaminach
- budowa nowoczesnego zaplecza dydaktyczno-sportowego
- dostosowanie oferty do potrzeb dalszej edukacji i rynku pracy
- nowe kierunki kształcenia we wszystkich szkołach, nowe zajęcia dodatkowe oraz nacisk na pracę z uczniem zdolnym
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych, sekcji i kół zainteresowań
- wyrównanie szans do nauki dla uczniów w liceach i technikach
- zwiększenie dodatków motywacyjnych i wychowawczych
- promocja wszystkich szkół prowadzonych przez Powiat Rawicki.

Przedstawione w powyższej tabeli propozycje konkretnych działań są odpowiedzią na wymienione oczekiwania.

Jednym z nich jest doskonalenie zawodowe nauczycieli, bowiem jedną ze słabych stron polskiego szkolnictwa ponadpodstawowego jest brak merytorycznego wsparcia ze strony nadzoru pedagogicznego (państwowego) działań, podejmowanych przez szkoły i samorząd dla realizacji polityki oświatowej Państwa.

Cześć działań będzie mogła być w decydującym stopniu dofinansowana z uruchamianych właśnie środków unijnych, które mogą być przeznaczone zarówno na poprawę infrastruktury i wyposażenia, jak i staże, praktyki i zajęcia dodatkowe.

Obecnie uruchamiane są dwa takie projekty, dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Poddziałanie 8.3.1. Kształcenie zawodowe młodzieży:

1) Kwalifikacje zawodowe - kluczem do sukcesu

Wartość projektu – 1.029.270 zł, kwota dofinansowania - 926.343 zł

Termin realizacji - od czerwca 2020 r. do listopada 2021 r.

Celem głównym projektu jest nabycie kompetencji / kwalifikacji zawodowych, dopasowanych do regionalnego rynku pracy przez 175 uczniów i 21 nauczycieli Technikum w Zespole Szkół Zawodowych w Rawiczu. W ten sposób przeciwdziała się zwiększeniu poziomu bezrobocia strukturalnego oraz zapewnia optymalne dopasowanie podaży pracy do potrzeb rynku pracy, co pozwoli na zmniejszenie nadwyżek podaży pracy w profesjach, na które istnieje mniejsze zapotrzebowanie na rynku.

2) Rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych w ZSPT CKU w Bojanowie

Wartość projektu – 242.319,66 zł, kwota dofinansowania: 218.087,66 zł

Termin realizacji - od 01.2020 r. do 11.2021 r.

Zakres projektu obejmuje doposażenie pracowni i warsztatów szkolnych, podnoszenie kompetencji kluczowych umiejętności uniwersalnych oraz przygotowanie zawodowe uczniów, podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów, doradztwo zawodowe edukacyjno-zawodowe.

Zwiększony poziom nauczania, lepsza baza oraz działania informacyjno-promocyjne powinny doprowadzić do zahamowania odpływu absolwentów szkół gimnazjalnych do szkół ponadgimnazjalnych w innych powiatach oraz szkół, prowadzonych przez gminy z terenu Powiatu Rawickiego.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.2.

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport i turystyka		Numer programu	4
Nazwa projektu	Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze kultury		Numer projektu	4.2.
Cel realizacji projektu	Zintegrowanie społeczności powiatu, zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gminne ośrodki kultury, biblioteki, organizacje pozarządowe, gminy	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja imprez i konkursów o charakterze kulturalnym			2020-2030	
2. Wspólne wydawnictwa – we współpracy powiatu i gmin			2020-2030	
3. Wspieranie przez powiat różnych form działalności artystycznej na terenie Powiatu			2020-2030	

W celu zintegrowania społeczności powiatu oraz zwiększenia i uatrakcyjnienia oferty spędzania wolnego czasu, planowana jest organizacja imprez i konkursów o charakterze kulturalnym.

Aby było to możliwe, niezbędne będzie aktywne zaangażowanie wielu podmiotów, takich jak starostwo powiatowe, gminy i ich ośrodki kultury, biblioteki, organizacje pozarządowe.

Planowane jest także przygotowywanie i wydawanie różnych publikacji o charakterze informacyjnym i promocyjnym.

Ponadto powiat nadal będzie wspierał różne formy działalności artystycznej.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.3.

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport i turystyka		Numer programu	4
Nazwa projektu	Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze sportu		Numer projektu	4.3.
Cel realizacji projektu	Zintegrowanie społeczności powiatu, zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Gminne ośrodki sportu, kluby sportowe, gminy	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja imprez i zajęć o charakterze sportowym i rekreacyjnym			2020-2030	
2. Wspólne uczestnictwo reprezentacji powiatowej i gminnych w ponadlokalnych zawodach sportowych			2020-2030	
3. Wspólne wydawnictwa – we współpracy Powiatu i gmin			2020-2030	
4. Wspieranie przez powiat różnych form działalności sportowo-rekreacyjnej na terenie całego Powiatu			2020-2030	

Tak samo, jak w przypadku poprzedniego projektu, tak i tutaj jego celem jest zintegrowanie społeczności powiatu, zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu, z tym, że poprzez sport i rekreację.

Będzie to osiągnięte dzięki organizacji imprez, konkursów i zawodów o charakterze sportowym i rekreacyjnym. Oczywiście niezbędna będzie tutaj współpraca starostwa powiatowego, gmin i ich ośrodków sportu oraz klubów sportowych i UKS.

Doskonale sprawdza się wspólne uczestnictwo reprezentacji powiatowej i gminnych w ponadlokalnych rozgrywkach sportowych, więc będzie ono kontynuowane.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 4.4.

Nazwa programu	Oświata, kultura, sport i turystyka		Numer programu	4
Nazwa projektu	Integracja społeczności powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze turystyki		Numer projektu	4.4.
Cel realizacji projektu	Zintegrowanie społeczności powiatu, zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Rawicki oddział PTTK, organizacje pozarządowe, gminy	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu i goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Organizacja imprez o charakterze turystycznym			2020-2030	
2. Wspólne wydawnictwa turystyczne – we współpracy Powiatu i gmin			2020-2030	
3. Wspieranie przez powiat różnych form działalności turystycznej na terenie całego Powiatu			2020-2030	

W celu zintegrowania społeczności powiatu oraz zwiększenia i uatrakcyjnienia oferty spędzania wolnego czasu, planowana jest organizacja imprez o charakterze turystycznym.

Aby było to możliwe, niezbędne będzie aktywne zaangażowanie wielu podmiotów, takich jak rawicki oddział PTTK, organizacje pozarządowe, gminy.

Planowane jest także przygotowywanie i wydawanie różnych publikacji o charakterze informacyjnym, promocyjnym z zakresu turystyki.

Ponadto powiat nadal będzie wspierał różne formy działalności turystycznej.

Program 5. Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo

Zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej i wspierania osób niepełnosprawnych, wynikające z ustawy o samorządzie powiatowym, realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu.

Dokumentem programowym działalności PCPR jest Strategia rozwiązywania problemów społecznych, posiadanie której jest obowiązkiem, wynikającym z Ustawy o pomocy społecznej. Strategia ujmuje w kilkuletniej perspektywie wszystkie działania, związane z przewyższaniem różnych problemów, dotyczących w pierwszej kolejności osoby najbardziej potrzebujące, czyli dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne.

Działaniom z zakresu pomocy społecznej na poziomie powiatu jest poświęcony pierwszy z projektów w ramach niniejszego programu.

Omówione wcześniej w Projekcie nr 2.3. działania, polegające na realizacji inwestycji przez Szpital powiatowy, są tylko środkiem do zapewnienia przez placówkę wyższej jakości i dostępności usług medycznych, czego dotyczy kolejny projekt.

Trzeci projekt jest bardziej interdyscyplinarny – dotyczy profilaktyki zdrowotnej, za którą odpowiada wiele instytucji, takich jak starostwo powiatowe, szpital, PCPR, szkoły, organizacje pozarządowe.

Ostatni projekt obejmuje działania, mające na celu zapewnienie jednej z najważniejszych potrzeb mieszkańców – poczucia bezpieczeństwa publicznego.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.1.

Nazwa programu	Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo		Numer programu	5
Nazwa projektu	Wzmocnienie i rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej		Numer projektu	5.1.
Cel realizacji projektu	Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez zwiększenie zakresu usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym			
Jednostka koordynująca	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, gminne ośrodki pomocy społecznej	
Beneficjenci	Osoby potrzebujące z terenu powiatu, kadra socjalna			
Zadania			Czas realizacji	
1. Realizacja zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Rawickiego do 2020 roku. Opracowanie nowej Strategii na kolejne lata – I kwartał 2021			2020-2030	
2. Realizacja zapisów Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2020 (opracowanie nowych programów po ich wygaśnięciu)			2020-2030	
3. Realizacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Rawickim na lata 2018-2020 (opracowanie nowych programów po ich wygaśnięciu)			2020-2030	
4. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Rawickim na lata 2017-2021 (opracowanie nowych programów po ich wygaśnięciu)			2020-2030	
5. Realizacja Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy. Opracowanie nowego Programu – I kwartał 2021 r.			2020-2030	
6. Realizacja rocznych Programów współpracy Powiatu Rawickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie			2020-2030	

7. Aplikowanie i realizacja projektów, dofinansowywanych z środków unijnych	2020-2030
---	-----------

Obowiązująca Strategia rozwiązywania problemów społecznych obejmuje lata 2015-2020. Jej pierwszą częścią jest szczegółowa diagnoza sytuacji problemowej, po czym zostaje określona misja, czyli priorytety powiatu w rozwiązywaniu najistotniejszych kwestii społecznych na jego terenie. Jej brzmienie jest następujące:

„Wspieranie rodzin i dzieci będących w trudnej sytuacji życiowej, rozwijanie pieczy zastępczej i udzielanie pomocy jej wychowankom w usamodzielnieniu oraz stwarzanie mieszkańcom możliwości rozwoju oraz aktywizowanie i integrowanie grup zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym przy wykorzystaniu dostępnych zasobów oraz w oparciu o partnerstwo lokalne”.

Wypełnienie misji wymaga wdrożenia wyznaczonych, następujących celów strategicznych i operacyjnych:

Cel strategiczny 1. Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki oraz odpowiednich warunków do rozwoju

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom we właściwym wypełnianiu ich funkcji.
2. Promowanie i rozwijanie pieczy zastępczej oraz pomoc wychowankom ją opuszczającym.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, w tym dotkniętych niepełnosprawnością.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców powiatu

Cele operacyjne:

1. Aktywizowanie bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspieranie osób zagrożonym lub dotkniętym ubóstwem i bezdomnością.
2. Usprawnianie seniorów oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego

Cele operacyjne:

1. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.

Cel strategiczny 4. Wzmacnianie służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej.
2. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz rozszerzanie z nimi współpracy.

Dla każdego z celów operacyjnych sformułowano obszerny zestaw kierunków działań. Strategia jest realizowana przede wszystkim poprzez programy, które wymieniono w punktach 2-7 w powyższej tabeli.

W listopadzie 2020 roku przystąpiono do prac nad nową Strategią, która obejmie lata 2021-2025. Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie zależała od posiadania odpowiednich zasobów kadrowych, rzeczowych i finansowych oraz współpracy i zaangażowania wielu podmiotów.

Uruchomienie puli środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 stworzyło wiele możliwości realizacji ważnych projektów, z których miejscowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie non stop korzystało. Najważniejszym przedsięwzięciem był **projekt „Razem przeciw wykluczeniu”**, realizowany wspólnie z Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu oraz Stowarzyszenie Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miejskiej Górcie. Cel główny projektu to zwiększenie dostępu 210 mieszkańców Powiatu Rawickiego do usług społecznych, w zakresie wsparcia rodziny w systemie pieczy zastępczej oraz usług opiekuńczych i asystenckich. Cele szczegółowe projektu to:

- 1) Zwiększenie wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- 2) Zwiększenie wsparcia umożliwiającego pozostanie osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych w lokalnej społeczności
- 3) Zwiększenie liczby rodziców zastępczych i ich profesjonalizacja
- 4) Wzmocnienie kompetencji rodziców zastępczych
- 5) Zwiększenie wsparcia dla dzieci w pieczy zastępczej
- 6) Wsparcie finansowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Powiat Rawicki otrzymał środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z przeznaczeniem na Warsztaty Terapii Zajęciowej w Miejskiej Górcie, w ramach których realizowano zadanie pn. „Remont budynku WTZ”. Obejmował on remont elewacji budynku, wymianę kotłowni i posadzek oraz malowanie ciągów komunikacyjnych. Projekt realizowany był w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami III - obszar F. Całkowita wartość projektu: 200.000 zł, z czego wysokość dofinansowania ze środków PFRON: 160.000 zł (80% udziału w kosztach realizacji projektu).

Otrzymano też grant na wsparcie Domów Pomocy Społecznej w Pakówce i Osieku w łącznej kwocie 1.209.132 zł. Środki pochodzą z funduszy unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Ich celem jest wsparcie domów pomocy społecznej w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Realizacja umowy zawartej pomiędzy Województwem Wielkopolskim – Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu a Powiatem Rawickim odbywała się w okresie od września do listopada 2020 roku w dwóch placówkach poprzez następujące formy:

1. Dom Pomocy Społecznej w Osieku

- a) Dodatki/dopłaty do wynagrodzeń dla personelu DPS, w tym fizjoterapeutów i rehabilitantów, z wyłączeniem kadry medycznej (pielęgniarki, lekarze) – 51 pracowników na łączną kwotę 221.850 zł
- b) Organizacja i finansowanie miejsc pobytu tymczasowego dla osób nowo kierowanych do DPS, jak i dla mieszkańców DPS/osób opuszczających szpitale (z zapewnieniem usług opiekuńczych, niezbędnej opieki pielęgniarskiej itp.) – zakup 5 łóżek na pilota dla osób mniej sprawnych i chorych – na łączną kwotę 15.750,20 zł
- c) Zakup testów wraz z usługą ich wykonania na obecność COVID-19 i weryfikacją epidemiczną w uprawnionym do tego podmiocie (np. laboratorium) dla pracowników DPS – 102 szt. na łączną kwotę 40.800 zł
- d) Zakup środków ochrony indywidualnej dla kadry DPS – 153 pakiety na łączną kwotę 81 090 zł
- e) Zakup wyposażenia usprawniającego zapobieganie skutkom epidemii poprzez wczesne wykrywanie potencjalnie zakażonych osób dla DPS na terenie województwa wielkopolskiego – 26 sprzętów na łączną kwotę 46.509,80 zł

2. Dom Pomocy Społecznej w Pakówce:

- a) Dodatki/dopłaty do wynagrodzeń dla personelu DPS, w tym fizjoterapeutów i rehabilitantów, z wyłączeniem kadry medycznej (pielęgniarki, lekarze) – 97 pracowników na łączną kwotę 421. 950 zł
- b) Zakup testów wraz z usługą ich wykonania na obecność COVID-19 i weryfikacją epidemiczną w uprawnionym do tego podmiocie (np. laboratorium) dla pracowników DPS – 97 szt. na łączną kwotę 38.800 zł
- c) Zakup środków ochrony indywidualnej dla kadry DPS – 291 pakietów na łączną kwotę 291.582 zł
- d) Zakup wyposażenia usprawniającego zapobieganie skutkom epidemii poprzez wczesne wykrywanie potencjalnie zakażonych osób dla DPS na terenie województwa wielkopolskiego – 58 sprzętów na łączną kwotę 50.800 zł.

Powiat Rawicki realizował także projekt pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020, w ramach Działania 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem tego projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów w okresie epidemii Covid-19. Wsparcie obejmowało:

- zakup wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania (laptopy, komputery stacjonarne, oprogramowanie i sprzęt audiowizualny)

- zakup środków ochrony indywidualnej i wyposażenia do bezpośredniej walki z epidemią (w tym środki ochrony indywidualnej – maseczki, rękawiczki, środki dezynfekcyjne, a także wyposażenie miejsc kwarantanny/izolacji dla dzieci z pieczy zastępczej).

Wartość projektu ogółem: 244.686,07 zł, w tym: ze środków europejskich wydatkowano kwotę 206.221,41 zł (84,28% dofinansowania), a ze środków krajowych 38.464,66 zł (15,72% dofinansowania). Środki finansowe przeznaczone były dla placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie naszego powiatu z przeznaczeniem na działania wskazane w przedmiotowym Projekcie.

Kolejnym projektem w Powiecie był Projekt „STOP COVID-19. Bezpieczne systemy społeczne w Wielkopolsce”. Otrzymano grant w kwocie 243 270,00 zł na wsparcie czterech placówek:

- 1) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej "Mały Dworek" w Łaszczynie
- 2) Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej "Nowy Dworek" w Łaszczynie
- 3) Stowarzyszenia Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Miejskiej Górcie - Warsztatów Terapii Zajęciowej w Miejskiej Górcie
- 4) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Poddziałanie 7.2.2 Usługi społeczne i zdrowotne - projekty konkursowe oraz pozakonkursowe w zakresie epidemii COVID-19 - WRPO 2014+. Całkowita wartość projektu wyniosła 270.300 zł, natomiast wkład własny łącznie wszystkich podmiotów (10%) to 27.030 zł. W ramach grantu placówki przeznaczyły środki na: dodatki do wynagrodzeń dla zatrudnionych osób oraz zakup: środków ochrony indywidualnej dla kadry, testów wraz z usługą ich wykonania na obecność COVID-19, sprzętu do zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19 (np. ozonatory), a także poradnictwo specjalistyczne dla pracowników związane z pracą w warunkach epidemii (np. pomoc psychologa, terapeuty).

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.2.

Nazwa programu	Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo		Numer programu	5
Nazwa projektu	Powiększenie oferty usług świadczonych przez Szpital Powiatowy w Rawiczu		Numer projektu	5.2.
Cel realizacji projektu	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie rozwijających się lub nowych form usług medycznych			
Jednostka koordynująca	Szpital Powiatowy w Rawiczu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Starostwo Powiatowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu Rawickiego i powiatów ościennych			
Zadania			Czas realizacji	
1. Poprawa w zakresie dostępu do kadry lekarskiej i pielęgniarskiej w zakresie realizowanych kontraktów zawartych z WOW NFZ			2020-2030	
2. Uruchomienie kolejnych poradni takich jak: geriatryczna, ginekologiczno-położnicza, neurologiczna i innych w zależności od potrzeb i możliwości systemowych			2020-2030	

Dużym problemem dla szpitala jest niedobór kadry lekarskiej. Z racji poziomu średniego wieku lekarzy w rawickim szpitalu i zauważalnego w Polsce braku młodych kadr, potrzebni są lekarze specjaliści we wszystkich specjalizacjach, w ramach których placówka świadczy usługi zdrowotne. Szansą na pozyskanie nowych pracowników stało się uruchomienie trasy szybkiego ruchu do Wrocławia oraz kończąca się modernizacja linii kolejowej, co zwiększyło atrakcyjność pracy w Rawiczu. Obecnie kadra lekarska, która zabezpiecza udzielanie świadczeń zdrowotnych w Szpitalu, zamieszkuje poza powiatem rawickim i w większości dojeżdża z regionu dolnośląskiego.

Zachętą do zatrudnienia w szpitalu jest uruchomienie programu stypendialnego dla studentów Wydziałów Lekarskich Uniwersytetów Medycznych. Na dzień dzisiejszy w Szpitalu jest dwóch stypendystów.

Dużym wyzwaniem dla władz szpitala i powiatu jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie nowych lub rozwijających się form usług medycznych.

Zarówno zmiany struktury wiekowej społeczeństwa powiatu, jak i rosnąca świadomość społeczna powodują, że coraz większe znaczenie będą miały usługi medyczne, kierowane do osób starszych. Dużego znaczenia nabiera także rehabilitacja – w coraz większej mierze powinna mieć ona charakter opieki poszpitalnej. Już w 2016 roku utworzono w ramach szpitala nowoczesne Centrum Rehabilitacyjne. Uruchomiono Poradnię chorób wewnętrznych oraz Poradnię Dziecięcą. Szpital będzie poszerzał zakres usług zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności, pod warunkiem ich zakontraktowania przez NFZ.

Kolejną, bardzo ważną kwestią, jest dalsze rozwijanie i rozszerzanie kontraktu z NFZ na terenie powiatu w zakresie opieki długoterminowej skierowanej głównie do osób starszych, a realizowanych w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym. Szpital cały czas realizuje kontrakt z NFZ w zakresie opieki długoterminowej, jak i świadczenia w pielęgniarstwie i pielęgniarstwie długoterminowej domowej. Od 2016 roku w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym realizowane są świadczenia dla pacjentów wentylowanych mechanicznie (8 stanowisk).

Wizja, dotycząca przyszłego oblicza Szpitala jest taka, że ma on być sprawnie działającą jednostką, zaspokajającą podstawowe potrzeby mieszkańców w zakresie leczenia.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.3.

Nazwa programu	Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo		Numer programu	5
Nazwa projektu	Profilaktyka zdrowotna		Numer projektu	5.3.
Cel realizacji projektu	Promocja zdrowego stylu życia, zapobieganie problemom zdrowotnym			
Jednostka koordynująca	Szpital Powiatowy w Rawiczu Starostwo Powiatowe	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Organizacje pozarządowe, szkoły, gminy	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rozwój szeroko pojętej profilaktyki zdrowotnej w ramach rehabilitacji poprzez rozszerzenie zakresu świadczeń realizowanych w Centrum Rehabilitacji			2020-2030	
2. Promowanie oddziałów szpitalnych i zakresu udzielanych świadczeń medycznych poprzez dobór odpowiednich działań profilaktycznych			2020-2030	
3. Badania i akcje profilaktyczne dla dorosłych			2020-2030	
4. Akcje prozdrowotne dla młodzieży: <ul style="list-style-type: none"> • działania propagujące zdrowy styl życia • działania mające na celu zwalczania otyłości i promujące zdrowe odżywianie 			2020-2030	
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom - działania skierowane dla uczniów, nauczycieli i pedagogów szkolnych na temat przeciwdziałania uzależnieniom			2020-2030	
6. Krzewienie idei honorowego krwiodawstwa			2020-2030	

W myśl hasła „Lepiej zapobiegać niż leczyć” w ramach niniejszego projektu zaproponowano kilka działań, związanych z dążeniem do zapewnienia jak największego poziomu zdrowotności lokalnej społeczności. Będą one skierowane zarówno do młodzieży, jak i osób dorosłych. Bardzo ważne jest nie dublowanie się (lecz uzupełnianie się) wymienionych wyżej przedsięwzięć z akcjami, prowadzonymi przez inne jednostki, przede wszystkim gminy.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 5.4.

Nazwa programu	Pomoc społeczna, zdrowie i bezpieczeństwo		Numer programu	5
Nazwa projektu	Zwiększenie stanu bezpieczeństwa na terenie Powiatu		Numer projektu	5.4.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie jak największego poczucia bezpieczeństwa publicznego przez mieszkańców			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe w Rawiczu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Służby porządkowe, jednostki i służby powiatowe, gminy, szkoły, organizacje pozarządowe	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, goście			
Zadania			Czas realizacji	
1. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie demoralizacji i przestępczości nieletnich			2020-2030	
2. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii			2020-2030	
3. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie przeciwdziałania przestępczości przeciwko mieniu i życiu			2020-2030	
4. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym			2020-2030	
5. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie ochrony przed pożarami i miejscowymi zagrożeniami			2020-2030	
6. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie zabezpieczenia infrastruktury powiatu			2020-2030	
7. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie zapobiegania skażeniom i epidemiom			2020-2030	
8. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom pochodzenia zwierzęcego			2020-2030	
9. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy			2020-2030	

10. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2020-2030
11. Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie bezpieczeństwa w sieci internetowej	2020-2030
12. Przygotowanie Powiatowego Programu Zapobiegania Przeszypczosci oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porzadku Publicznego na kolejne lata	do 2024

30 stycznia 2020 roku rada Powiatu uchwalała, przygotowany przez Komisję Bezpieczeństwa i Porzadku Powiatu Rawickiego, Powiatowy Program Zapobiegania Przeszypczosci oraz Porzadku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli i na lata 2020-2024.

Znalazło się w nim kilkadziesiąt zadań, których realizacja przez różne podmioty powinna przyczynić się do osiągnięcia wyznaczonego celu, którym jest wzrost realnego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu. Aby tego dokonać, konieczna będzie realizacja 16 wyznaczonych celów pośrednich.

Zadania zostały przyporządkowane do 11 dziedzin, o których mowa w powyższej tabeli. Dla każdego zadania określono:

- wykonawcę
- podmioty współpracujące
- termin realizacji.

Ze względu na duży zakres zadań, określonych w Programie oraz ich długofalowość, Program jest traktowany jako przedsięwzięcie ciągłe, rozłożone na kolejne lata.

Program ten stanowi punkt wyjścia dla szczegółowych programów instytucji, działających na rzecz powiatu i dla poprawy społecznego poczucia bezpieczeństwa.

Program 6. Sprawna organizacja i zarządzanie Powiatem

Na terenie Powiatu działa duża liczba organizacji pozarządowych. Z wieloma z nich starostwo i jego jednostki mają dobrą współpracę – szczególnie z tymi, które funkcjonują w sferze pomocy społecznej i sportu. Powiat, na miarę swoich możliwości finansowych, wspiera te organizacje i współorganizuje z nimi imprezy.

Corocznie prowadzona jest analiza efektywności i skuteczności dotychczasowej współpracy z organizacjami III sektora oraz określenie kierunków i metod dalszych działań w tej sferze.

Wyniki badania ankietowego wskazują, że mieszkańcy przeciętnie oceniają pracę starostwa. Z pewnością wskazane jest przeprowadzenie dokładniejszego badania w celu poznania przyczyn tego stanu rzeczy i wypracowania programu poprawy.

Zwiększenie jakości obsługi klientów powinna przynieść modernizacja budynku urzędu, o czym była mowa w projekcie nr 2.5. Trudno w tej chwili powiedzieć, czy podobny, pozytywny skutek przyniesie coraz większe stosowanie usług elektronicznych, wynikające z przepisów prawa oraz uwarunkowane ograniczeniami w kontaktach osobistych, wywołane pandemią.

Jeżeli chodzi o współpracę z gminami, to jest ona w większości przypadków zadowolająca, co nie znaczy, że nie może ona zostać zintensyfikowana.

Powyższe trzy zagadnienia stały się przedmiotem projektów w ramach niniejszego programu.

Charakterystyka projektów

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.1.

Nazwa programu	Sprawna organizacja i zarządzanie powiatem		Numer programu	6
Nazwa projektu	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego		Numer projektu	6.1.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie efektywności współpracy i wspierania organizacji pozarządowych, działających na terenie Powiatu			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe w Rawiczu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Organizacje pozarządowe	
Beneficjenci	Organizacje pozarządowe, mieszkańcy			
Zadania			Czas realizacji	
1. Coroczna analiza dotychczasowej polityki dofinansowania działań organizacji pozarządowych z punktu widzenia jej efektywności i skuteczności (na podstawie sprawozdania z Programu współpracy za poprzedni rok)			2020-2030	
2. Rozwój procedur i zakresu konsultacji społecznych działań podejmowanych przez samorząd, promocja dialogu społecznego (realizacja działań z Programu współpracy)			2020-2030	
3. Wzmocnienie wsparcia merytorycznego, technicznego i organizacyjnego dla organizacji pozarządowych (realizacja działań z Programu współpracy)			2020-2030	
4. Aktywna działalność Powiatowej Rady Pożytku Publicznego w Rawiczu			2020-2030	

Jednym z filarów społeczeństwa obywatelskiego jest silny III sektor, czyli organizacje pozarządowe. Współpraca powiatu z nimi bazuje na corocznym programie współpracy, którego przygotowanie, uchwalenie i realizacja są wymogami ustawowymi.

Corocznie, na podstawie sprawozdań z realizacji Programu, przeprowadzana jest analiza dotychczasowej polityki dofinansowania organizacji pozarządowych, aby odpowiedzieć na pytanie, czy jest ona efektywna i skuteczna.

Pomoc finansowa jest najważniejszą, ale z pewnością nie jedyną możliwą formą wsparcia dla organizacji pozarządowych. Oczywiście, bardzo wskazane jest zwiększenie puli środków finansowych przeznaczonych na konkursy dla tych jednostek, ale trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że możliwości powiatu są pod tym względem ograniczone.

Jeżeli chodzi o inne sposoby współpracy, to zaproponowano tutaj w pierwszej kolejności zwiększenie liczby wspólnych konsultacji i spotkań oraz wzmocnienie wsparcia merytorycznego, technicznego i organizacyjnego dla podmiotów pozarządowych.

Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego jest organem konsultacyjnym i opiniodawczym, utworzonym przez Zarząd Powiatu Rawickiego na wniosek organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Rada zajmuje się m.in. opiniowaniem projektów strategii rozwoju powiatu, projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, wyrażaniem opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.2.

Nazwa programu	Sprawna organizacja i zarządzanie powiatem		Numer programu	6
Nazwa projektu	Usprawnienie działalności administracji powiatowej		Numer projektu	6.2.
Cel realizacji projektu	Zapewnienie większej efektywności i jakości pracy, w tym obsługi klientów			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe w Rawiczu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Jednostki powiatowe	
Beneficjenci	Pracownicy i klienci			
Zadania			Czas realizacji	
1. Digitalizacja zasobów dokumentów geodezyjnych			2020-2030	
2. Zmodernizowanie sieci informatycznej w Starostwie Powiatowym w Rawiczu			2020-2030	
3. Doposażenie w sprzęt informatyczny starostwo i innych jednostek organizacyjne powiatu			2020-2030	
4. Cyfryzacja i modernizacja bazy danych ewidencji gruntów i budynków oraz zakładania bazy danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu i bazy danych obiektów topograficznych			2020-2030	
5. Zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do zasobów geodezyjnych			2020-2030	
6. Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej Powiatu			2020-2030	

Niewątpliwie jednym z największych wyzwań w kolejnych latach będzie dalsza cyfryzacja i modernizacja bazy danych ewidencji gruntów i budynków oraz zakładania bazy danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu i bazy danych obiektów topograficznych, zapewnienie powszechnego do niej dostępu oraz budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej Powiatu. Jest to proces trudny, ale z pewnością nieunikniony, w coraz większym stopniu będący wymogiem ustawowym.

Zadanie 1:

W ramach otrzymanego dofinansowania w roku 2017 wykonano częściową digitalizację zasobu geodezyjnego. Zadanie objęło wykonanie 300 tys. dokumentów formatu A4 i zakończyło się we wrześniu 2018 roku. Do wykonania pozostała część zasobu kartograficznego, tzn. mapy katastralne, glebowe, klasyfikacyjne, sytuacyjne, wysokościowe,

ewidencyjne ze stanem władania oraz część zasobu geodezyjnego, tzn. pozostała część operatów technicznych. Obecnie brak jest środków finansowych na wykonanie zadania.

Zadanie 2:

Z uwagi na architekturę systemu do zarządzania zgłoszeniami prac geodezyjnych, ewidencją gruntów, mapą numeryczną, archiwizacją zdigitalizowanych materiałów zasobu, rozbudową portalu o kolejne e-usługi, niezbędne było zmodernizowanie sieci informatycznej. W ramach otrzymanego dofinansowania w roku 2017 zakupiono dodatkowy serwer oraz zasilacz. Planowany jest zakup dodatkowego oprogramowania w ramach rozszerzenia funkcjonalności systemu GEO-INFO do generowania na portalu mapy rastrowej, do archiwizacji materiałów zasobu oraz wymiana komputerów dostosowanych do parametrów szybkiej obsługi systemu. Obecnie brak jest środków finansowych na wykonanie zadania.

Zadanie 4:

Cyfryzacja i modernizacja bazy danych ewidencji gruntów i budynków została zakończona w lipcu 2018 roku. Zadanie obejmowało częściową modernizację, tj. założenie ewidencji budynków i lokali dla całego powiatu rawickiego.

Do dnia dzisiejszego wykonana została pełna modernizacja, tj. założenie ewidencji gruntów, budynków i lokali dla wszystkich obrębów miejskich (5) oraz 10 obrębów wiejskich. Kolejne modernizacje (76 obrębów) planowane są po zakończeniu zadania, dotyczącego założenia mapy numerycznej na całym powiecie.

Założenie mapy numerycznej (warstwy: bazy geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu i bazy danych obiektów topograficznych w skali 1:500) odbywa się systematycznie każdego roku, w zakresie zależnym od pozyskanych środków tj. dofinansowania od wojewody oraz starosty.

Na dzień dzisiejszy pokrycie obszaru numeryczną mapą zasadniczą obejmuje 57 obrębów, do wykonania pozostało 34 obrębów.

Zadanie 5:

We wrześniu 2018 roku zapewniono powszechny, otwarty dostęp w postaci cyfrowej do zasobów geodezyjnych poprzez zakup oprogramowania i uruchomienie funkcjonalności systemu pozwalającej na zapewnienie obsługi osób fizycznych, projektantów, rzeczoznawców oraz komorników drogą internetową. Na dzień dzisiejszy znajdująca się na portalu obsługi osób fizycznych aplikacja i.Wniosek jest zawieszona z przyczyn zależnych od producenta oprogramowania.

Zadanie 6:

Budowa Zintegrowanego Systemu Informacji Przestrzennej rozpoczęła się w 2014 roku od zakupu portalu oraz aplikacja i.Kerg dla obsługi jednostek wykonawstwa geodezyjnego, i.EGiB dla urzędów miast i gmin. Została uruchomiona pełna numeryczna mapa ewidencyjna, z której mają możliwość korzystania osoby fizyczne w zakresie danych przedmiotowych. Dołączono również możliwość korzystania z warstwy Geoportalu, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Od roku 2017 roku do dnia dzisiejszego uruchomiono aplikacje dla klientów i.Rzeczoznawca, i.Projektant, i.Komornik, i.Wniosek. Poza tym dla realizacji zadań Wydziału w systemie elektronicznym uruchomiono aplikacje i.Zasób, Delta oraz testowo i.Narady.

Jeżeli chodzi o zadanie nr 3. Dopuszczenie w sprzęt informatyczny starostwo i innych jednostek organizacyjnych Powiatu, to jest ono realizowane na bieżąco. Przystarzałe lub uszkodzone urządzenia są wymieniane, w razie potrzeby powstają nowe stanowiska komputerowe, a oprogramowanie jest aktualizowane (szczególnie antywirusowe). Trwa sukcesywna wymiana komputerów z systemem operacyjnym Windows 7, który stracił wsparcie producenta z dniem 14 stycznia 2020 roku.

KARTA PROJEKTU STRATEGICZNEGO nr 6.3.

Nazwa programu	Sprawna organizacja i zarządzanie powiatem		Numer programu	6
Nazwa projektu	Integracyjna, inspiracyjna i koordynująca rola Powiatu w ramach współpracy z samorządami gminnymi		Numer projektu	6.3.
Cel realizacji projektu	Zwiększenie efektywności działania administracji samorządowej			
Jednostka koordynująca	Starostwo Powiatowe w Rawiczu	Inne podmioty, uczestniczące w projekcie	Samorządy gminne i ich jednostki organizacyjne	
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu			
Zadania			Czas realizacji	
1. Rozwój współpracy z gminami (wspólne projekty, w tym aplikowane do funduszy UE), w pierwszej kolejności w sferach: <ul style="list-style-type: none"> a) rozwoju gospodarczego b) kultury c) turystyki d) promocji e) wspierania organizacji pozarządowych f) ochrony środowiska g) budowy ścieżek pieszo-rowerowych 			2020-2030	

Przedmiotem niniejszego projektu jest rozwój współpracy z gminami, przede wszystkim w sferze rozwoju gospodarczego, kultury, turystyki, promocji i wspierania organizacji pozarządowych. Tylko w ten sposób będzie możliwy spójny, systematyczny i wszechstronny rozwój całego terenu powiatu oraz możliwość pozyskiwania coraz większych środków zewnętrznych na wdrażanie coraz bardziej preferowanych w kraju i całej Unii Europejskiej projektów partnerskich, jednoczących samorządy różnych szczebli oraz podmioty społeczne i gospodarcze, działające na ich obszarze.

6. OKREŚLENIE ZBIEŻNOŚCI STRATEGII ROZWOJU POWIATU ZE STRATEGIAMI NA SZCZEBLU WOJEWÓDZKIM I KRAJOWYM

6.1. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) została przyjęta przez Radę Ministrów 17 września 2019 roku. Jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorzady: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki.

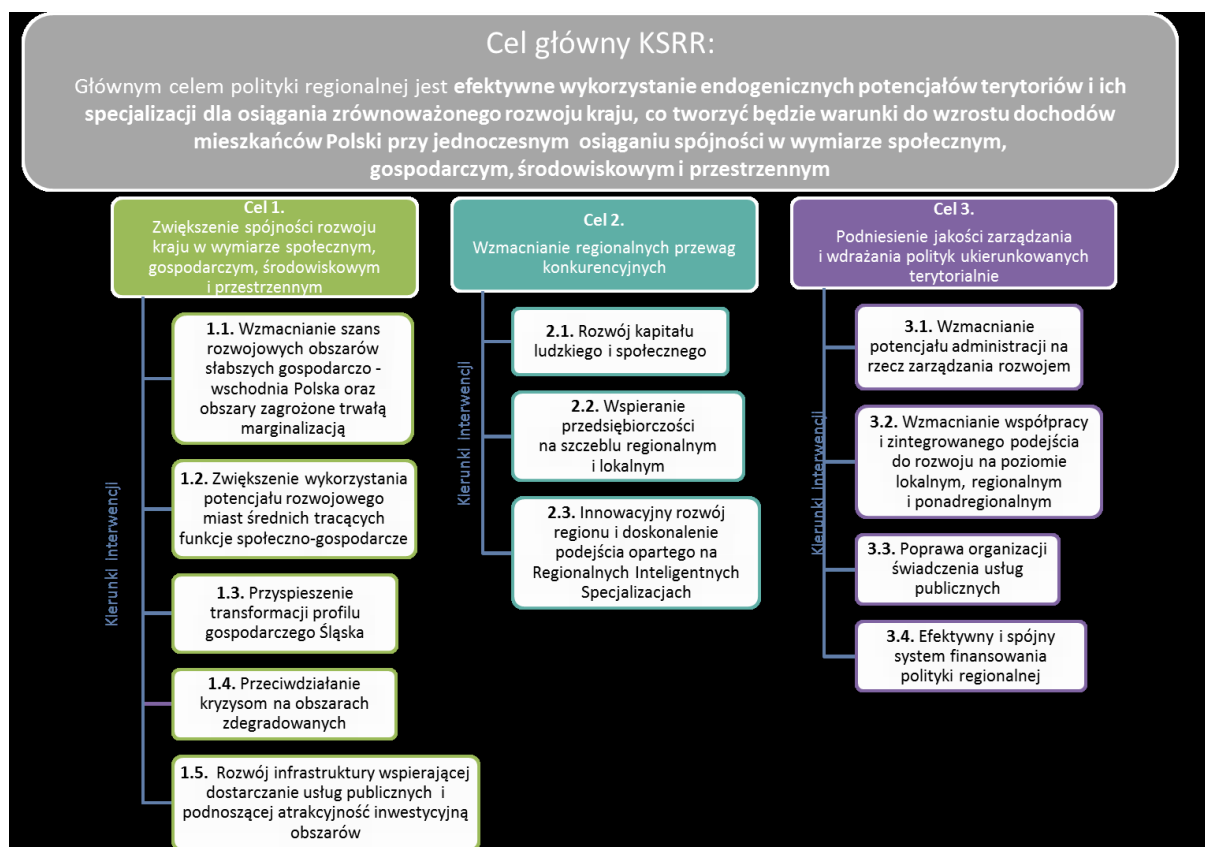
Celem głównym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe. Rolą KSRR jest powiązanie i koordynacja działań realizujących cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmocnienie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

Trzy cele szczegółowe to:

- 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym**
- 2. Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych**
- 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.**

W ramach każdego z celów zidentyfikowano kilka kierunków interwencji, co wskazano na poniższym schemacie:

Rysunek 2. Cele krajowej polityki regionalnej

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Warszawa, wrzesień 2019 r.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego projekty są w pełni zgodne z celami, przyjętymi w KSRR. Dokładne przyporządkowanie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Zgodność projektów strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego z celami szczegółowymi Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

Kierunki interwencji w KSRR	Wyszczególnienie	Projekty strategiczne Powiatu Rawickiego
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura transportowa • Infrastruktura komunalna • Infrastruktura społeczna • Infrastruktura łączności elektronicznej 	1.1., 1.2., 1.3. 2.1., 2.2., 2.3., 2.4. 3.4.

2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	<ul style="list-style-type: none"> • Kształcenie wyższe i zawodowe • Kształcenie ustawiczne • Zwiększanie zasobów rynku pracy i rozwój kapitału społecznego 	3.1., 3.2. 4.1., 4.2., 4.3., 4.4. 5.1., 5.2, 5.3., 5.4. 6.1.
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi Instytucji Otoczenia Biznesu dla MŚP • Wsparcie dla biznesu • Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych 	3.2., 3.3.
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem		6.2., 6.3.
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych		2.4. 4.2., 4.3., 4.4. 5.1., 5.2, 5.3. 6.2., 6.3.

6.2. Określenie zbieżności Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego ze Strategią Wielkopolska 2030

Zgodnie z zasadami tworzenia dokumentów określających kierunki strategicznego rozwoju poszczególnych województw, powiatów i gmin, poniżej uwzględniono i wskazano w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Wągrowiec projekty zbieżne ze strategicznymi planami rozwoju województwa.

Nowa strategia regionalna pod nazwą „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku“ (w skrócie „Strategia Wielkopolska 2030“) została przyjęta 27 stycznia 2020 roku.

W ramach dokumentu Strategii wizja województwa wielkopolskiego brzmi następująco:

Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Szeroka analiza uwarunkowań społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, potrzeb społecznych oraz wytyczona misja województwa pozwoliła na wyznaczenie czterech celów strategicznych:

1. **Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców**
2. **Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu**

3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego wielkopolski**4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.**

Każdemu z celów strategicznych jest podporządkowanych od dwóch do trzech celów operacyjnych.

Wszystkie przyjęte w dokumencie Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego projekty są w pełni zgodne z celami strategicznymi i operacyjnymi, przyjętymi w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Dokładne przyporządkowanie przedstawia tabela.

Tabela 5. Zgodność projektów strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego z celami strategicznymi Województwa Wielkopolskiego

Cele operacyjne	Kluczowe kierunki interwencji	Projekty strategiczne Powiatu Rawickiego
1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój inicjatyw opartych o współpracę nauki i biznesu Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu, profesjonalizacja usług IOB Reindustrializacja regionalnej gospodarki Rozwój sektora rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego Zwiększanie innowacyjności i umiędzynarodowienia MŚP 	3.2., 3.3.
1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym Nowoczesna infrastruktura dla edukacji, w tym TIK 	2.1. 3.1., 3.2. 4.1.
2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	<ul style="list-style-type: none"> Wzmacnianie potencjału demograficznego i funkcji rodziny Rozwój srebrnej gospodarki Wzrost atrakcyjności osiedleńczej regionu Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej 	2.2., 2.3. 5.1., 5.2., 5.3.
2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej Wyrównywanie szans edukacyjnych 	2.1., 2.3. 3.1., 3.2. 4.1. 5.1.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej 	
2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych, równościowych, innowacyjnych, w tym rozwój innowacji społecznych • Wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury • Rozwój przemysłu czasu wolnego 	4.2., 4.3., 4.4. 4.2., 4.3., 4.4. 5.4. 6.1.
3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu drogowego i ekomobilności • Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, w tym kolejowego • Rozwój regionalnego Portu Lotniczego Poznań-Ławica • Rozwój działalności logistycznej • Zagospodarowanie dróg wodnych dla celów turystycznych 	1.1., 1.2., 1.3.
3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości • Poprawa jakości powietrza • Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami • Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego • Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa • Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego 	3.4.
3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru • Optymalizacja gospodarowania energią • Zapewnienie stabilnych dostaw paliw i energii 	3.4.
4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach • Wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych 	2.4. 6.1., 6.2., 6.3.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój współzarządzania, z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej	
--	---	--

7. WDRAŻANIE STRATEGII

Cykl zarządzania strategicznego samorządem obejmuje kilka spójnych, logicznie po sobie następujących etapów. Zakończenie prac nad dokumentem Strategii (poprzez jej uchwalenie przez Radę Powiatu) to dopiero początek wieloletniego procesu. Jego kolejne części to:

- wdrażanie działań w ramach poszczególnych projektów strategicznych
- monitorowanie wdrażania Strategii
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

Ponadto, na każdym etapie bardzo istotne jest informowanie społeczności lokalnej o postępach w realizacji zapisów dokumentu oraz udział w jego aktualizacji.

7.1. Sposoby wdrażania Strategii. Monitoring realizacji zadań

Zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty powinny być sukcesywnie realizowane. W przeciwnym wypadku wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu powiatu, a następnie Strategii jego rozwoju na następne lata, pójdzie na marne. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągania. Aby zaakceptowane przez Radę Powiatu zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do dokumentu nowych propozycji.

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie jej realizacji. **Ma on odpowiedzieć na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.** Monitoring jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze
- skorygować plany
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

- zdobycie wiedzy na temat tego, co w danym momencie powinno zostać już osiągnięte
- sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono
- porównanie obydwu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów
- w zależności od osiągniętych wyników – przygotowanie propozycji korekt
- dokonanie zmian w planach.

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i określić, jaka skala tych odchyłeń będzie akceptowalna.

W przypadku Powiatu Rawickiego już w 2016 roku (dokładnie 22 czerwca) zarządzeniem Starosty Rawickiego powołano **Komisję do spraw monitorowania Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego**. W jej skład wchodzi pracownicy Starostwa Powiatowego w Rawiczu oraz jednostek organizacyjnych Powiatu (Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Zarządu Dróg oraz Szpitala Powiatowego). Skład Komisji był dwukrotnie zmieniony, ostatnio 28 stycznia 2019 roku. Jej przewodniczącym jest zawsze Wicestarosta Rawicki.

Corocznie w Wydziale Oświaty, Promocji i Rozwoju sporządzane jest bardzo szczegółowe **Sprawozdanie z realizacji strategii za poprzedni rok**, które przedkłada się do zatwierdzenia najpierw Zarządowi, a następnie Radzie Powiatu. Zawarte są w nim informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nie rozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień.

Zadaniem Komisji do spraw monitorowania Strategii jest więc wyciąganie wniosków z informacji, zawartych w Sprawozdaniu i przedkładanie ewentualnych propozycji wniesienia zmian w dokumencie Strategii, polegających na przykład na usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania powiatem, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji powiatu.

Dla Powiatu Rawickiego już w 2015 roku sporządzono **indywidualny zestaw mierników statystycznych, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jego terenie**. Wskaźniki te są corocznie zbierane i zapisywane w Sprawozdaniu z realizacji Strategii. Są to następujące syntetyczne wskaźniki:

- 1) Liczba mieszkańców powiatu / saldo migracji
- 2) Poziom dochodów powiatu na 1 mieszkańca
- 3) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach budżetu Powiatu
- 4) Długość utwardzonych dróg powiatowych
- 5) Liczba środowisk, korzystających z pomocy społecznej
- 6) Liczba przestępstw
- 7) Liczba wykroczeń
- 8) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON) na 1.000 mieszkańców
- 9) Liczba bezrobotnych mieszkańców Powiatu
- 10) Odsetek długotrwale bezrobotnych
- 11) Wyniki matur uczniów szkół powiatowych
- 12) Wyniki egzaminów zawodowych uczniów szkół powiatowych.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

- Wartości wskaźników 1, 2, 3, 4, 8 powinny się sukcesywnie zwiększać.
- Wartości wskaźników 5, 6, 7, 9 i 10 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o wskaźniki 11 i 12, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa wielkopolskiego.

Porównanie zmian poziomu mierników za lata 2014 i 2019 zaprezentowano i omówiono w podrozdziale 2.2.

W kolejnych latach zasadne jest kontynuowanie zbierania danych oraz coroczne dokonywanie ich analizy i interpretacji.

7.2. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja)

Ocena (ewaluacja) to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. **Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze.**

Ocena powinna być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji Strategii może być:

- zakończenie danego działania wcześniej
- zmiana celów
- zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy poszczególne zadania zostały wdrożone na czas, w ramach założonego budżetu i czy zostały osiągnięte zaplanowane efekty? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?
2. Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni? Jeżeli nie, to:
  - Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić, aby zapewnić lepszą realizację w przyszłości?
  - Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działańJeżeli tak, to czy mogliśmy to zrobić bardziej efektywnie (niższy koszt przy takim samym efekcie)?

3. Czy realizacja Strategii przyczyniła się do osiągnięcia naszych celów strategicznych? Czy osiągnięte rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długoterminowy charakter? Jeżeli nie, to:
- Dlaczego tak się stało?
  - Co możemy zrobić, aby osiągnąć bardziej długoterminowy charakter wyników i lepszą ocenę ich wpływu?
  - Co możemy zrobić, aby zwiększyć długoterminowy charakter osiągniętych rezultatów?

Za ewaluację skutków wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego odpowiada Komisja do spraw monitorowania Strategii, przekazując raport Zarządowi Powiatu.

7.3. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane, bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami okresowej aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

1. Czas – obowiązująca strategia została opracowana co najmniej kilka lat temu i od tej pory nie była aktualizowana.
2. Nastąpiły istotne zmiany wewnątrz powiatu, a szczególnie w jego otoczeniu, które należy uwzględnić w dokumencie Strategii, np. nowa perspektywa budżetu unijnego, kryzys gospodarczy, współpraca międzysamorządowa, itp.

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najbardziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Powiatu oraz nowego budżetu unijnego, będzie dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii nadal będą wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii pełni Komisja do spraw monitorowania Strategii, zbierając propozycje zmian od mieszkańców (poprzez prowadzenie tzw. dialogu społecznego), od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego, jednostek organizacyjnych powiatu oraz przewodniczących komisji Rady Powiatu, a następnie przedstawiając je Zarządowi Powiatu.

7.4. Informowanie społeczeństwa

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania Strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom Powiatu Rawickiego jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku poprzez możliwość pracy i rozwoju na miejscu, dostępność infrastruktury komunalnej, rozwinięte usługi społeczne oraz atrakcyjną ofertę spędzania wolnego czasu przez mieszkańców i gości. Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Powiatu dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Starostwo Powiatowe i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji dokumentu Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Powiatu (www.powiatrawicki.pl), „Orędownika Samorządowego Powiatu Rawickiego” i media lokalne.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii.

8. SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Stan realizacji projektów strategicznych .....</i>	10
<i>Tabela 2. Wskaźniki rozwoju Powiatu w 2014 i 2019 roku .....</i>	15
<i>Tabela 3. Zakres czasowy projektów strategicznych .....</i>	34
<i>Tabela 4. Zgodność projektów strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego z celami szczegółowymi Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.....</i>	90
<i>Tabela 5. Zgodność projektów strategicznych Strategii Rozwoju Powiatu Rawickiego z celami strategicznymi Województwa Wielkopolskiego .....</i>	92

9. SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Układ strategii.....</i>	8
<i>Rysunek 2. Cele krajowej polityki regionalnej .....</i>	90